

ONDERSTEUNINGSPLAN 2025-2029

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	pagina 3
H1 – We bouwen een huis	pagina 5
<i>Missie, visie, uitgangspunten, het bouwproces</i>	
H2 – Grondmeting	pagina 7
<i>Waar moeten we rekening mee houden?</i>	
H3 – Het fundament	pagina 10
<i>Strategische doelstellingen, speerpunten en randvoorwaarden</i>	
H4 – De pilaren	pagina 11
<i>Pilaar 1: versterken basis- en extra ondersteuning</i>	
<i>Pilaar 2: Inclusiever onderwijs</i>	
<i>Pilaar 3: Centraal ondersteuningsaanbod</i>	
<i>Pilaar 4: Ondersteuningstoewijzing</i>	
H5 – De overkapping	pagina 23
<i>Toezicht, bureau, kwaliteit en doelmatige besteding middelen</i>	
H6 – Onze bouwpartners	pagina 32
<i>Gemeenten, primair onderwijs en ouders</i>	
H7 – Financiën	pagina 37

Bijlagen

1. Opbrengsten speerpunten Ondersteuningsplanperiode 2020-2025
2. Omschrijving van de basis- en extra ondersteuning
3. Kwaliteitseisen trajectvoorziening
4. Arrangementsbeschrijving symbioselocatie
5. Goed georganiseerd passend onderwijs regio Arnhem en De Liemers
6. Doorzettingsmacht
7. Meerjarenbegroting 2025-2029 (samenvatting)
8. Lijst van afkortingen en begrippen

Voorwoord

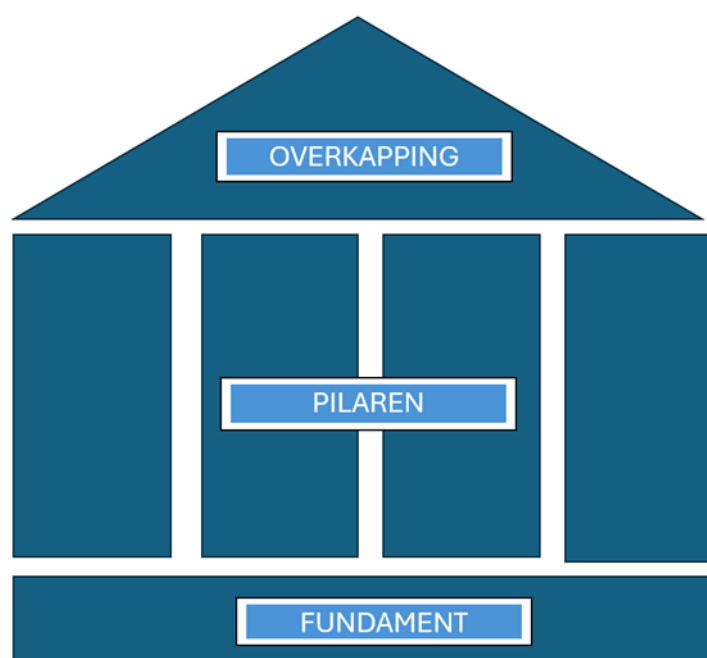
In Samenwerkingsverband De Verbinding werken alle 41 scholen voor regulier en gespecialiseerd onderwijs samen om voor alle (ruim 20.000) jongeren in de vo-leeftijd het best passende onderwijs te bieden. Ons werkgebied is breed, het bestaat uit de gemeenten Arnhem, Duiven, Lingewaard, (een deel van) Montferland, Overbetuwe, Renkum, (een deel van) Rheden, Westervoort en Zevenaar.

De komende tien jaar wordt in Nederland een route naar inclusief onderwijs ontwikkeld. Ook binnen ons samenwerkingsverband hebben we de ambitie en motivatie om tot inclusiever onderwijs te komen. De komende jaren gaan we daar met veel energie samen mee aan de slag.

Samen, want het woord 'samenwerkingsverband' bergt al in zich dat we het ieder voor zich niet gaan redden om onze ambities waar te maken. Regulier en gespecialiseerd onderwijs, de scholen en het bureau van het samenwerkingsverband, het vo en het po, onderwijs en de gemeenten... we kunnen en willen niet zonder elkaar. Ieder heeft zijn eigen aandeel en verantwoordelijkheid in de ontwikkeling van inclusief onderwijs.

We hebben zin om te gaan bouwen. Bouwen aan inclusiever onderwijs, aan het gelijker maken van de kansen voor al onze jongeren en aan een financieel gezond samenwerkingsverband.

In dit Ondersteuningsplan presenteren wij, de schoolbesturen aangesloten bij het samenwerkingsverband, onze bouwplannen voor de komende jaren. Dit doen wij naar analogie van het bouwen van een huis:

In hoofdstuk 1 vertellen we onze missie en visie: waarom we een huis bouwen, voor wie, wat we belangrijk vinden en welk bouwproces we volgen.

In hoofdstuk 2 voeren we een grondmeting uit: op welke grond bouwen we ons huis? We vertellen je over onze uitgangspositie bij de start van ons bouwperiode.

Hoofdstuk 3 beschrijft het fundament van ons huis: onze strategische doelstellingen, speerpunten en randvoorwaarden om aan de slag te kunnen.

De pilaren van ons huis worden beschreven in hoofdstuk 4. Dit zijn onze focusgebieden voor de komende planperiode.

Hoofdstuk 5 is de overkapping, het dak van ons huis. De overkapping zorgt voor stabiliteit en samenhang. Hierin brengen wij ons toezicht, onze kwaliteitszorg en de ondersteunende rol van ons bureau samen.

Onmisbaar voor onze plannen zijn onze bouwpartners: de gemeenten, het primair onderwijs en uiteraard ook ouders. In hoofdstuk 6 lees je wat wij belangrijk vinden in onze samenwerking en welke accenten we daarin aan willen brengen.

Hoofdstuk 7, tot slot, beschrijft de wijze waarop wij onze bouwplannen zullen financieren.

Ons bouwplan vereist een gezamenlijke visie en integrale aanpak, waarbij alle betrokken partijen hun expertise en middelen bundelen om onze leerlingen de best mogelijke ondersteuning te bieden. We zien ons bouwproces met plezier en vertrouwen tegemoet.

Rosemarijn de Boer

Bestuurder SWV De Verbinding

Hoofdstuk 1 - We bouwen een huis

Missie

Waarom bouwen we een huis?

Ons samenwerkingsverband heeft een duidelijke missie: alle jongeren de best mogelijke onderwijsplek bieden. We zijn hierbij verantwoordelijk voor het waarborgen van een dekkend ondersteuningsaanbod en het efficiënt inzetten van de middelen die we ter beschikking hebben.

Visie

Voor wie bouwen we? En waar richt onze bouw zich op?

Wij richten onze blik op de toekomst en streven naar een onderwijsomgeving waarin zoveel mogelijk leerlingen een plek vinden in het reguliere onderwijs, met extra ondersteuning waar dat nodig is. Onder het motto "*regulier waar mogelijk, speciaal waar nodig*" richten wij ons op inclusiviteit. Wij geloven dat onderwijs leidend is, ondersteund door zorg wanneer dat nodig is, en dat geen enkele leerling langs de zijlijn mag komen te staan.

Wij geloven dat inclusief onderwijs niet alleen ten goede komt aan leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, maar dat het de kwaliteit van onderwijs voor **alle** leerlingen verbetert. Exclusief onderwijs is niet duurzaam en zal uiteindelijk niet in staat zijn om gelijke kansen te bieden voor iedere leerling. Door onderwijs zo in te richten dat het voor iedere leerling passend is, verhogen we de kwaliteit voor de gehele schoolpopulatie. Dit betekent dat inclusief onderwijs de basis is voor een sterk en effectief onderwijssysteem, waar niemand uitgesloten wordt.

Uitgangspunten

Wat vinden we belangrijk bij de bouw?

Onderstaande uitgangspunten vormen het vertrekpunt van ons beleid en gebruiken we als leidraad voor de ontwikkeling van ons samenwerkingsverband.

1. De leerling in zijn of haar context

We richten ons op de kracht en rol van elke leerling in zijn¹ eigen leerproces. De (school)context en de peergroep waarin de leerling zich bevindt zijn hierbij zowel leidend als ondersteunend. We werken samen met leerlingen en hun ouders² om een passend ondersteuningsaanbod te creëren dat aansluit bij onderwijsbehoeften. We stellen ons daarbij voortdurend de vraag: 'wat kunnen wij als school doen of veranderen?'. Onze aanpak is flexibel en eigentijds, waarbij we openstaan voor nieuwe vormen van onderwijs, zoals bijvoorbeeld deels digitaal thuisonderwijs. Uiteraard luisteren we goed naar de mening van onze leerlingen over de ondersteuning op school en hun ontwikkelingsperspectief.

¹ Waar de mannelijke vorm (hij/zijn) wordt gebruikt, wordt hiermee een leerling in algemene zin bedoeld, ongeacht geslacht.

² Waar 'ouder(s)' staat, wordt in dit document ouder(s)/verzorger(s) bedoeld.

2. De basis is op orde: goed onderwijs

Essentieel voor passend onderwijs is hoogwaardig onderwijs op iedere school, dat gecombineerd wordt met een effectieve ondersteuningsstructuur binnen en rondom de school. Goede kennis en vaardigheden van docenten - óók met betrekking tot de begeleiding van leerlingen met een ondersteuningsvraag - zijn hierbij onontbeerlijk. De verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het onderwijs ligt primair bij de scholen en hun besturen.

3. Sterke samenwerking tussen regulier en gespecialiseerd onderwijs

Het gespecialiseerd onderwijs is meer dan alleen een 'vangnet' voor als het in regulier onderwijs niet lukt. Voor onze beweging naar meer inclusief onderwijs is het inbrengen van de expertise van het gespecialiseerd onderwijs in regulier onmisbaar, overal waar dit nodig is.

4. Resultaatgericht werken

We zijn sterk gericht op het effect van onze inzet. Dit betekent dat we leerlingenstromen in beeld brengen en analyseren hoe leerlingen doorstromen naar vervolgonderwijs, de arbeidsmarkt of elders. We streven ernaar de resultaten van onze ondersteuning zichtbaar te maken en deze continu te verbeteren.

5. Ontwikkeling en innovatie

Wij geloven in voortdurende ontwikkeling, groei en innovatie. We verwelkomen en stimuleren dit onder meer door veranderende behoeften in kaart te brengen, netwerken binnen en buiten ons samenwerkingsverband (SWV) aan te boren en gebruik te maken van wetenschappelijk onderzoek. Zo blijven we ons onderwijs en onze ondersteuning verbeteren en vernieuwen. Waar mogelijk maken we gebruik van (landelijke) subsidies om het werken aan onze strategische doelstellingen mee te ondersteunen.

Het bouwproces

Het bouwen van een huis vraagt aandacht voor de bouw op zich. De transitie naar inclusief onderwijs is een diepgaande en complexe verandering die zorgvuldige aandacht en planning vereist. Met aandacht en tijd voor de benodigde samenwerking en de mensen die het moeten doen. Het is een bouwproces dat we niet alleen als onderwijsinstellingen aangaan, maar waarbij we nauw samenwerken met het primair onderwijs, gemeenten en andere relevante stakeholders. De context waarin we werken is complex. We zullen de komende jaren samen moeten werken aan een stevige pedagogische (en didactische) basis in onze scholen. We leren van en met elkaar, ieder vanuit de eigen verantwoordelijkheid en bevoegdheid. Alleen dan kunnen we duurzame veranderingen in gang zetten.

Onze transitie sluit aan bij de landelijke ontwikkelingen, met name de **Werkagenda Route naar Inclusief Onderwijs 2035** van het Ministerie van OCW. Deze agenda biedt het kader voor de transitie naar een meer inclusief onderwijssysteem. Het ministerie geeft de richting aan, maar faciliteert de transitie niet. Dit is aan het onderwijs zelf. Wij nemen deze richting als leidraad voor ons eigen traject. Het is essentieel dat de transitie breed gedragen wordt. Dit vraagt om gezamenlijke inspanning waarbij - naast duidelijke richting, doelen, mijlpalen en praktische ondersteuning - een heldere communicatie noodzakelijk is.

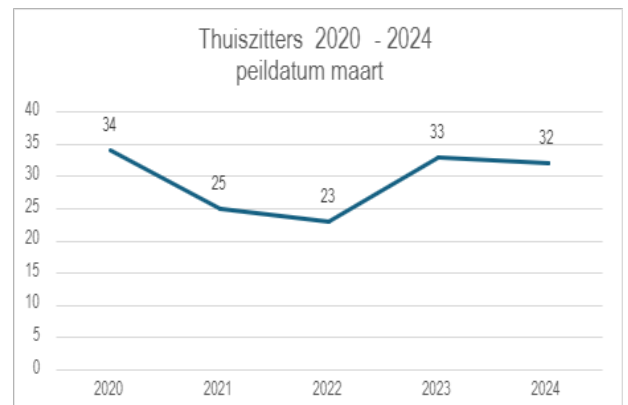
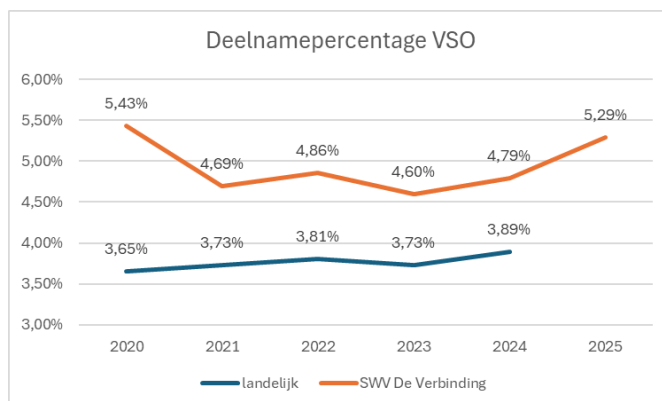
Hoofdstuk 2 - Grondmeting: Waar moeten we rekening mee houden?

In 2020 is SWV De Verbinding gestart met haar Ondersteuningsplan voor de periode 2020-2024. De opbrengsten van onze activiteiten in die periode worden in bijlage 1 samengevat.

We hebben veel ontwikkeld, maar vooral ook nog veel te doen samen.

De toename van complexere problematiek onder jongeren heeft de afgelopen jaren gezorgd voor een toename van deelname aan gespecialiseerd voortgezet onderwijs in onze regio. Dit heeft vervolgens geleid tot een financiële disbalans binnen het samenwerkingsverband. De toename van deelname aan het gespecialiseerd onderwijs zien we niet alleen in onze regio, maar landelijk ook bij andere samenwerkingsverbanden. Verschillende omstandigheden hebben er in ons samenwerkingsverband toe geleid dat wij minder snel in actie zijn gekomen dan andere samenwerkingsverbanden met als gevolg dat we nu extra inspanningen moeten leveren.

Onze financiële opdracht is echter fors. Daarnaast blijft het aantal schoolverzuimende leerlingen stabiel aan de hoge kant en is de afgelopen jaren de vraag naar begeleiding door onze verzuimcoaches flink toegenomen. Schoolverzuim is complex. De beweging van curatieve begeleiding naar preventie is moeizaam. Vaak zijn het situaties waarbij veel problematiek speelt, niet alleen op kindniveau maar ook binnen het systeem van de leerling. Wachtlijsten bij hulpverlening dragen soms ook bij aan schoolverzuim.

De inspectie beoordeelde in 2023 het samenwerkingsverband als onvoldoende op de standaarden 'Dekkend aanbod van voorzieningen' en 'Evaluatie, verantwoording en dialoog'. Daarbovenop bleek er onvoldoende draagvlak voor het concept-Ondersteuningsplan 2024-2028. Hierdoor is besloten om het Ondersteuningsplan 2020-2024 met een jaar te verlengen, aangevuld met concrete afspraken in een addendum.

In de afgelopen jaren is gebleken dat er binnen ons samenwerkingsverband te weinig urgentiebesef is geweest om het minimale niveau van basisondersteuning duurzaam op orde te krijgen en te behouden. Dit gebrek aan focus heeft geleid tot een situatie waarin overlegstructuren onvoldoende zijn ingericht om als lerende netwerkorganisatie te kunnen opereren. Tegelijkertijd neemt de financiële druk toe, wat spanningen veroorzaakt binnen en tussen scholengroepen. Deze dynamiek heeft de gezamenlijke aanpak van de opgebouwde problemen aanzienlijk bemoeilijkt. Daarbij maakte de voortdurende wisseling van bestuurders

binnen scholengroepen het lastig om consistent door te pakken op ontwikkelingen en een slagvaardige koers te varen.

In 2024 is op alle niveaus hard gewerkt om tot een gedegen plan met de juiste focus voor de periode 2025-2029 te komen. Op verschillende thema's is extern advies ingewonnen, wat heeft geholpen de juiste accenten aan te brengen. Onze Ondersteuningsplanraad en Medezeggenschapsraad hebben op een constructieve manier tegenspraak geboden.

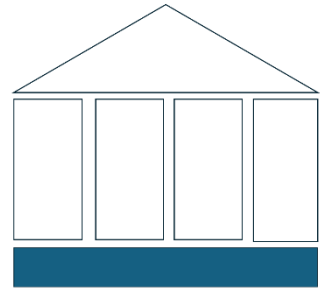
In november 2024 hebben we onze plannen voor de toekomst (lees: dit Ondersteuningsplan) toegelicht aan de inspectie. We zijn er trots op dat Inspectie ons samenwerkingsverband, met het oog op alle ontwikkelingen en onze plannen, nu als voldoende beoordeelt. De inspectie ziet dat we bij de uitvoering van de herstelopdracht grondig te werk zijn gegaan en heeft veel vertrouwen in onze aanpak. Hierbij verwijst inspectie specifiek naar onze nieuwe governance, het versterken van de basis- en extra ondersteuning op alle reguliere vo-scholen, de uitbreiding van ons dekkend aanbod met meerdere symbioselocaties en het op orde brengen van ons sturings- en verantwoordingssysteem door het beter ontsluiten van data.

De inspectie geeft wel een aantal aandachtspunten mee. Zo kunnen we de vertaling van data naar informatie, met als doel daar een betere bestuurlijke duiding aan te geven en het te koppelen aan beleid, verbeteren. Ook zullen we onze bovenschoolse voorzieningen beter geïntegreerd en rechtmatig moeten inrichten. We lichten in voorliggend plan toe hoe we hiermee omgaan.

Hoofdstuk 3 - Het fundament: strategische doelstellingen, speerpunten en randvoorwaarden

Tijdens deze Ondersteuningsplanperiode richten we ons op twee strategische doelstellingen:

1. Meer inclusief onderwijs in regulier vo; het deelnamepercentage vso is in 2029 gedaald van 5,3% naar 4,3%.
2. Iedere thuiszitter is in beeld en krijgt een passend onderwijsaanbod.

Deze twee strategische doelstellingen dragen bij aan de uitvoering van onze opdracht: voor iedere leerling in onze regio een passend onderwijsaanbod. Door speerpunten te verbinden aan onze strategische doelstellingen zorgen we ervoor dat we gefocust blijven op de dingen die nodig zijn om onze doelen te bereiken. Zo verbinden we visie, uitvoering en resultaten op een heldere en samenhangende manier.

Deze speerpunten zijn:

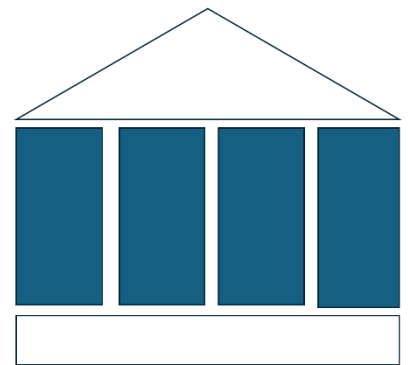
- Versterken van de basis- en extra ondersteuning op onze reguliere vo-scholen
- Een dekkend en samenhangend ondersteuningsaanbod
- Versterken van de samenwerking met gemeenten en jeugdhulp
- Doorlopende ondersteuningslijnen

Om als samenwerkingsverband goed en efficiënt te kunnen functioneren, is het nodig om een aantal belangrijke randvoorwaarden aan te scherpen. Tijdens de komende ondersteuningsplanperiode gaat onze aandacht uit naar de onderstaande **randvoorwaarden**, waarmee we geloven in deze periode de meest betekenisvolle ontwikkelingen teweeg te kunnen brengen:

- werken aan verbeterde governance (zie H5);
- sterke focus op doelmatige besteding van onze middelen (zie H5);
- verzakelijking van onze TLV-procedure (zie H4);
- de rol van het bureau van het samenwerkingsverband aanpassen (zie H5).

Hoofdstuk 4 - Pilaren: Focusgebieden komende planperiode

Om ervoor te zorgen dat meer leerlingen dan nu onderwijs volgen in een inclusieve, reguliere leeromgeving, bouwen we ons huis verder op met 4 pilaren. Iedere pilaar is onmisbaar als we onze doelen willen bereiken. De aangesloten scholen en het samenwerkingsverband hebben hun eigen focusgebieden. Onze reguliere vo-scholen werken aan de eerste twee pilaren: het versterken van de basis- en extra ondersteuning en aan het organiseren van symbiose-onderwijs in samenwerking met gespecialiseerd onderwijs. Als samenwerkingsverband werken we aan pilaren 3 en 4: een samenhangende, rechtmatige inrichting van ons bovenschools aanbod en het professionaliseren we onze ondersteuningstoewijzing.

Pilaar 1: Versterken van de basis- en extra ondersteuning

We zien dat de ondersteuningsmogelijkheden van onze scholen sterk van elkaar verschillen. Dit geldt zowel voor de basisondersteuning als de extra ondersteuning binnen de scholen. Iedere school heeft, in meer of mindere mate, haar eigen aandachtspunten voor het versterken van de ondersteuningsmogelijkheden. Een sterke ondersteuningsstructuur maakt dat het regulier vo in staat is meer en complexere ondersteuningsvragen van leerlingen met het juiste ondersteuningsaanbod te kunnen beantwoorden.

Waar staan we aan het begin van deze planperiode?

Scholen en de Ondersteuningsplanraad geven aan dat docenten en het ondersteuningsnetwerk op dit moment nog onvoldoende in staat zijn om leerlingen met een meer uitgebreide ondersteuningsvraag binnen het reguliere onderwijs te behouden. De redenen hiervoor zijn divers: er is een gebrek aan kennis, tijd en personeel, klassen zijn vaak te groot en er zijn wachtlijsten voor jeugdhulp. Daarnaast vergt de samenwerking met interne en externe netwerken, evenals met ouders, veel tijd. Dit maakt het volgens de scholen moeilijk om adequate ondersteuning te bieden.

We hebben binnen ons samenwerkingsverband kwaliteitsafspraken opgesteld over de basis- en extra ondersteuning. De basisondersteuning omvat alle onderwijszorg die standaard voor iedere leerling beschikbaar moet zijn. Extra ondersteuning wordt ingezet wanneer leerlingen specifieke of intensieve zorg nodig hebben. Een OPP is daarbij verplicht. Een deel van deze ondersteuning valt onder de basiskwaliteit, waarop de Onderwijsinspectie toezicht houdt. Daarnaast zijn er extra afspraken gemaakt binnen het samenwerkingsverband om de ondersteuning op een hoger niveau te brengen. Een uitgebreide beschrijving van onze afspraken ten aanzien van basis- en extra ondersteuning is opgenomen in bijlage 2.

We hebben afgesproken dat iedere vo-school een trajectklas-/voorziening heeft, waarin de ondersteuning aan leerlingen wordt geboden. We hebben als samenwerkingsverband inzichtelijk gemaakt aan welke kwaliteitsvereisten deze voorzieningen moeten voldoen, om een volwaardig onderdeel binnen de ondersteuningsstructuur van iedere school te kunnen zijn. Deze kwaliteitsvereisten zijn opgenomen in bijlage 3.

Waar willen we naartoe?

Tijdens deze planperiode gaan we een veranderproces aan om de basisondersteuning in lijn met deze actielijn te versterken. We kiezen voor een gestructureerde aanpak waarin visie, planmatigheid, professionalisering, samenwerking en evaluatie centraal staan.

- Een essentiële randvoorwaarde is dat de basisondersteuning aantoonbaar en meetbaar op orde moet zijn. Dit is een noodzakelijke basis voor verdere stappen en vraagt een stevige gezamenlijke inzet van alle betrokkenen.
- We zetten in op meer planmatig werken door de scholen en sturen op het werken met OPP's. Ook willen we beter kunnen sturen op de kwaliteitscyclus van jaarplannen en verantwoording. Dit willen we bereiken door meer uniformiteit aan te brengen in monitoring. Zie ook hoofdstuk 5.
- Scholen die niet voldoen aan de vereisten van de basisondersteuning betalen de tlv voor leerlingen die hierdoor naar het vso moeten.
- We constateren dat er heel veel kennis binnen de reguliere VO-scholen aanwezig is. Echter; er moet vooral ook aandacht worden besteed aan het ontsluiten daarvan en aan het versterken van de verbindingen tussen docenten met kennis/ervaring, ondersteuningsteams enerzijds en management en directie anderzijds. Er is een (cultuur)verandertraject nodig waarbij meer wordt ingezet op samenwerking. De grote scholengroepen hebben binnen de eigen organisatie een functionaris die deze beweging begeleidt.

Essentieel voor een effectieve, gezamenlijke aanpak is dat ieders verantwoordelijkheden duidelijk afgebakend en bekend zijn. Schoolbesturen zullen de regie hebben in het veranderproces, scholen zullen verantwoordelijk zijn voor de uitvoering ervan en de samenwerking met andere partijen (zoals andere scholen), en externe partners leveren de specialistische ondersteuning. Het bureau ondersteunt de scholen waar nodig inhoudelijk.

Pilaar 2: Inclusiever onderwijs

Wij geloven dat inclusief onderwijs niet alleen ten goede komt aan leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, maar dat het de kwaliteit van onderwijs voor **alle** leerlingen verbetert. Exclusief onderwijs is niet duurzaam en zal uiteindelijk niet in staat zijn om gelijke kansen te bieden voor iedere leerling. Door onderwijs zo in te richten dat het voor iedere leerling passend is, verhogen we de kwaliteit voor de gehele schoolpopulatie. Dit betekent dat inclusief onderwijs de basis is voor een sterk en effectief onderwijssysteem, waar niemand uitgesloten wordt.

Waar staan we aan het begin van deze planperiode?

We hebben ons als netwerk de afgelopen jaren richting meer inclusief onderwijs. Op een aantal scholen binnen ons netwerk is een symbiosevorm ontwikkeld, die leerlingen in staat stelt om binnen een reguliere onderwijssetting een diploma te behalen, in plaats van dat dit in een gespecialiseerde setting gebeurt. Het is zaak om de goede voorbeelden binnen ons samenwerkingsverband te verbreden en op meerdere plekken in ons netwerk soortgelijke alternatieven voor gespecialiseerd onderwijs te ontwikkelen. Niet alleen vanuit onze visie op inclusief onderwijs, maar ook met oog op de groeiende wachtlijsten voor gespecialiseerd onderwijs, willen wij het symbiose-onderwijs versneld gaan invoeren.

Waar willen we naartoe?

Voor leerlingen voor wie de stap naar regulier onderwijs (nog) te groot is, of die tijdelijk gespecialiseerde ondersteuning nodig hebben, zijn er oplossingen ontwikkeld op basis van samenwerking tussen het reguliere en gespecialiseerde onderwijs. Dit wordt ook wel ‘symbiose-onderwijs’ genoemd. De verantwoordelijkheid voor de regie op de ontwikkeling van symbiose-onderwijs ligt bij het reguliere voortgezet onderwijs. Het gespecialiseerd onderwijs speelt hierin een belangrijke, complementaire rol door actief aan te sluiten en bij te dragen aan een gezamenlijk succes. Deze aanpak onderstreept het belang van een gedeelde verantwoordelijkheid, waarbij ieder vanuit zijn eigen expertise bijdraagt aan een optimaal onderwijsaanbod.

Symbiose-onderwijs vindt plaats in de reguliere scholen. Er zijn kleinere, gestructureerde klassen met extra begeleiding beschikbaar, zowel in de onderbouw als de bovenbouw. De expertise van het gespecialiseerd onderwijs wordt actief ingezet in het regulier onderwijs, bijvoorbeeld in de vorm van co-teaching, waarbij een docent uit het gespecialiseerde onderwijs samen lesgeeft met een docent uit het reguliere onderwijs. De afspraken over de wijze waarop symbioselocaties worden georganiseerd hebben we vastgelegd in een arrangementsbeschrijving (zie bijlage 4).

We hebben met elkaar duidelijk hoe we ons richting meer inclusief onderwijs willen gaan ontwikkelen en hoe we daar deze ondersteuningsplanperiode op willen gaan sturen: door een sterkere regionale samenwerking van scholen (vier subregio’s) en het nadrukkelijker beleggen van regie en eigenaarschap aldaar. Door het maken van regio-analyses van de leerlingstromen naar het vso krijgen we inhoudelijk steeds beter zicht op de aanknopingspunten voor verdere ontwikkeling van inclusief onderwijs in de vier subregio’s.

Tijdens de vorige planperiode is een aantal scholen begonnen met het opzetten van deze symbioselocaties, naast de al bestaande locaties.

Vanaf schooljaar 2025-2026 kunnen leerlingen op de volgende scholen symbiose-onderwijs volgen:

Regio Noord

- Guido Arnhem, in samenwerking met VSO Mariëndael
- Aeres Velp, in samenwerking met VSO Mariëndael
- Montessori College Arnhem, in samenwerking met SO Floriant
- Leerpark Arnhem, in samenwerking met VSO Kentalis College (cluster 2, school-in-school)

Regio De Liemers

- Liemers College Landeweer, in samenwerking met VSO Briant College
- Liemers College Zonегge, in samenwerking met VSO Mariëndael

Regio Overbetuwe / Lingewaard

- Over Betuwe College Huissen, in samenwerking met VSO Briant College
- HPC Zetten, in samenwerking met VSO Mariëndael

Regio Zuid

- Olympus College, in samenwerking met VSO De Brouwerij (school-in-school)

Tijdens de ondersteuningsplanperiode bestendigen we deze symbioseprojecten. Er is nog ruimte voor de ontwikkeling van nieuwe initiatieven, met name voor leerlingen op het niveau van praktijkonderwijs.

Van belang bij het organiseren van meer samenwerking tussen VO en VSO is dat ook huisvestingsvraagstukken pro-actief worden opgelost. Daar waar het VO concrete huisvestingsvoorstellen doet, kan het VSO daar vervolgens op anticiperen bij de reductie van wachtlijsten en benodigde afbouw VSO. Dit vraagt om een stevige samenwerking tussen de betrokken schoolbesturen.

Pilaar 3: Centraal ondersteuningsaanbod

Als samenwerkingsverband hebben we een aantal voorzieningen centraal (bovenschools) georganiseerd. Dit zijn voorzieningen die niet door de scholen zelf, als onderdeel van hun basis- en extra ondersteuning, georganiseerd kunnen worden. Het gaat om de verzuimcoaches, onderwijszorgarrangement Grip, het Leercentrum en OPUS.

Hoe is het nu geregeld

Verzuimcoaches

Het samenwerkingsverband heeft als taak om thuiszitten te voorkomen en terug te dringen. Dit gebeurt onder andere door de inzet van verzuimcoaches. Het doel van de verzuimcoaches is om jongeren weer deel te laten nemen onderwijs. Daarnaast verzorgen de verzuimcoaches de toegang tot de voorzieningen van GRIP en het Leercentrum.

De verzuimcoaches maken deel uit van het regionale VSV-programma en vallen onder het Team Verzuim, waarvan de uitvoering wordt verzorgd door Scala (dat onderdeel uit maakt van de COG). Aanmeldingen voor de verzuimcoaches lopen via het bureau van het samenwerkingsverband.

Soms zijn er wachtlijsten voor de inzet van verzuimcoaches. Dit komt onder andere doordat verzuimcoaches de leerlingen niet kunnen overdragen aan wijkteams of jeugdhulp, wat onder meer een gevolg is van wachtlijsten in de jeugdzorg.

Onderwijszorgarrangement GRIP

Het onderwijszorgarrangement GRIP is opgezet om leerlingen van reguliere VO-scholen (van vmbo tot gymnasium) die vanwege complexe internaliserende problematiek langdurig verzuimen, binnen twaalf maanden weer te laten terugkeren naar een vorm van onderwijs. GRIP is een samenwerking tussen VSO Mariëndaal (voor het onderwijsdeel) en AT zorg (voor het zorgdeel).

Er is plaats voor maximaal twaalf leerlingen tegelijk; gemiddeld nemen (door in- en uitstroom gedurende het jaar) jaarlijks ongeveer twintig leerlingen deel aan het programma.

Leercentrum

Sinds 2021 kunnen de scholen binnen ons netwerk gebruik maken van het Leercentrum voor leerlingen die verzuimen en bezig zijn met het herstellen van hun onderwijstraject. Het Leercentrum biedt op werkdagen tien tot twaalf leerplekken en verzorgt de begeleiding van de leerlingen bij het weer hervatten van onderwijs. Leerlingen verblijven gemiddeld 5,5 maanden bij het Leercentrum.

Onderwijs voor Hoogbegaafden

Onze reguliere scholen bieden een breed en divers aanbod voor hoogbegaafde leerlingen, zowel op didactisch gebied (verbreden, versnellen, verdiepen) als ondersteunend (bijv. executieve vaardigheden en coaching op sociaal-emotionele ontwikkeling). Voor de meeste leerlingen is dit voldoende. Een kleinere groep met aanvullende diagnose(s) of extra ondersteuningsbehoeften heeft echter meer nodig: een onderwijssysteem dat flexibiliteit, autonomie, maatwerk en contact met gelijkgestemden biedt. Voor deze leerlingen biedt OPUS (Lorentz Lyceum) voltijd vwo-onderwijs in de onderbouw, in kleine klassen (max. 20 leerlingen).

Waar willen we naartoe?

Bij het laatste inspectieonderzoek heeft SWV De Verbinding een herstelopdracht gekregen omdat leerlingen langer dan drie maanden onderwijs volgen binnen Grip en Leercentrum, het om niet-erkende onderwijsvoorzieningen gaat en verantwoordelijkheden niet duidelijk gescheiden zijn. De huidige bekostiging voor bovenschoolse ondersteuning is daarnaast (te) gefragmenteerd en tijdelijk: de voorzieningen worden deels gesubsidieerd vanuit samenwerkingsverband, de gemeenten en deels vanuit het regionaal VSV-programma. Bovendien is er geen garantie dat deze vormen van financiering in de komende jaren worden voortgezet. Onze inzet is er daarom op gericht om met de gemeenten binnen ons samenwerkingsverband en met het regionale VSV-programma structurele afspraken te maken die gericht zijn op een duurzaam ondersteuningsaanbod voor leerlingen die anders tussen wal en schip vallen.

In de komende planperiode geven we prioriteit aan het maken van een ontwikkelslag ten aanzien van de bovenschoolse voorzieningen. Dat doen we op het gebied van

- De onderlinge samenhang tussen deze voorzieningen
- De noodzakelijke verbindingen met de scholen waar de leerlingen zijn ingeschreven
- De inrichting; professioneel en rechtmatig
- De financiering; toekomstgericht, duurzaam en minder gefragmenteerd

Tussen de voorzieningen zit enige overlap met betrekking tot de problematiek van leerlingen (veelal internaliserend) en de opleiding en de competenties van de professionals die we inzetten. We gaan daarom de mogelijkheden onderzoeken om krachten te bundelen zodat er meer kinderen van hun expertise gebruik kunnen maken.

Wij geloven dat het inrichten van een Orthopedagogisch-Didactisch Centrum (OPDC) de beste kansen biedt om deze vormen van ondersteuning efficiënt bijeen te brengen en effectief in te zetten. Een OPDC is een bovenschoolse voorziening binnen het voortgezet onderwijs die tijdelijke opvang en begeleiding biedt aan leerlingen die door hun ondersteuningsbehoeften niet in het reguliere onderwijs kunnen blijven. Het doel is om deze leerlingen, na een periode van intensieve ondersteuning, weer succesvol te laten terugkeren naar het reguliere onderwijs.

We gaan onderzoeken of we een OPDC kunnen opzetten en onderbrengen bij één van onze onderwijsinstellingen of bij het samenwerkingsverband. We zien dit ook op andere plekken in ons land gebeuren. Tijdens deze planperiode werken we dit idee met voorrang uit. We zullen daarbij ter ondersteuning een onderwijsadviesbureau inschakelen.

Voltijd hoogbegaafdenonderwijs moet beschikbaar blijven voor leerlingen met een specifieke ondersteuningsvraag waarvoor regulier onderwijs niet voldoende kan bieden. Daarmee behandelen we OPUS als een symbiosevoorziening; we beschouwen het als gespecialiseerd onderwijs aan leerlingen waarvoor een TLV gerechtvaardigd zou zijn. OPUS is momenteel alleen beschikbaar voor onderbouwleerlingen. We willen dit omvormen naar twee symbioseklassen (onderbouw en bovenbouw) waarbinnen we antwoord kunnen geven op de ondersteuningsvragen van deze groep leerlingen. Het SWV onderzoekt daarbij de samenhang met andere bovenschoolse voorzieningen en de mogelijkheden om - in samenwerking met gemeenten en zorgpartners - expertise te bundelen en gericht in te zetten.

Pilaar 4: Ondersteuningstoewijzing

Goed onderwijs voor alle leerlingen in alle scholen betekent ook dat elke leerling op de juiste plek zit. Dit lukt alleen als de toewijzing van ondersteuning gedegen en zorgvuldig gebeurt. Tegelijkertijd mag deze grondigheid niet tot trage besluitvorming of extra administratieve last leiden. Het moet snel duidelijk zijn wat een leerling nodig heeft en waar en hoe dat geboden kan worden. Daarnaast, net zo belangrijk: de extra hulp moet na het besluit ook snel beschikbaar zijn en ingezet worden.

Hoe is het nu geregeld

Onze scholen verzorgen in de meeste gevallen zelf de toewijzing van ondersteuning. De scholen ontvangen jaarlijks een budget van het samenwerkingsverband om de ondersteuning te kunnen bieden.

Alle scholen hebben een vaste commissie of vaste functionaris die de onderwijsbehoeften van leerlingen beoordeelt en vertaalt in een passend ondersteuningsaanbod. Iedere school kent ook een multidisciplinair overleg, waarin de belangrijkste ketenpartners vertegenwoordigd zijn: de schoolarts, de leerplichtambtenaar en de jeugdzorgfunctionaris. Bij meervoudige problematiek is dit multidisciplinair overleg de aangewezen plek om ondersteuning en hulpverlening goed op elkaar afgestemd te krijgen.

Kan de school de noodzakelijke ondersteuning binnen haar muren geven? Dan stelt ze een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) op. Vervolgens vult de school zelf het handelingsdeel van het OPP in, en voert het uit. Hiervoor heeft de school geen toestemming of bevestiging van het bureau van het samenwerkingsverband nodig.

We vinden het erg belangrijk dat ouders betrokken worden bij het vaststellen van de ondersteuningsbehoefte van hun kind en bij het aanbieden van extra ondersteuning. Daarom overlegt de school met ouders over het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) van hun kind. Dat is immers de plek waar de extra ondersteuning beargumenteerd en vastgelegd wordt. In het OPP

neemt de school ook expliciet op dat het document besproken is met de ouders. De ouders laten met een handtekening zien dat dit gebeurd is.

Maatwerkbudget

Onze reguliere vo-scholen kunnen gebruik maken van een maatwerkbudget. Dit aanvullende budget vragen ze bij het bureau van het samenwerkingsverband aan op het moment dat zij constateren dat de leerling meer extra ondersteuning nodig heeft dan de school kan bieden. Doel van het maatwerkbudget is voorkomen dat de leerling wordt verwezen naar het gespecialiseerd onderwijs.

Toegang tot het praktijkonderwijs (TLV pro)

Onze scholen onderzoeken of het praktijkonderwijs de meest passende plek voor een leerling is. Is dat het geval, dan vragen zij een toelaatbaarheidsverklaring aan bij het bureau van het samenwerkingsverband. Alleen scholen voor praktijkonderwijs kunnen dit doen. Het samenwerkingsverband beoordeelt deze aanvragen op basis van landelijk geldende criteria. Onze werkwijze is te vinden op de website van het samenwerkingsverband. De directeur-bestuurder van het samenwerkingsverband besluit tot toekenning van de toelaatbaarheidsverklaring.

Toelaatbaarheid gespecialiseerd voortgezet onderwijs (TLV vso)

Voor leerlingen die langdurig en structureel specialistische onderwijsondersteuning nodig hebben is (tijdelijke) plaatsing op een vso-school mogelijk. Ook hiervoor moet een toelaatbaarheidsverklaring worden aangevraagd.

Bij de afweging van het toekennen van een toelaatbaarheidsverklaring voor het VSO worden de volgende onderdelen meegenomen:

Inhoudelijke criteria:

1. **Onderwijsbehoeften:** De onderwijsbehoeften van de leerling zijn concreet en duidelijk omschreven, inclusief een toelichting op de actualiteit van deze behoeften.
2. **Intensieve ondersteuningsbehoefte:** De leerling heeft een ondersteuningsbehoefte op ten minste één van de volgende gebieden: leren, gedrag, of gezondheid. Deze behoefte valt in de categorie 'intensief' tot 'zeer intensief' of overstijgt de basis- en extra ondersteuning binnen het reguliere onderwijs.
3. **Ingezette ondersteuning:** De aanvragende school heeft inzichtelijk gemaakt welke ondersteuning (basisondersteuning, extra ondersteuning en eventueel Maatwerkbudget VO) is ingezet en wat de resultaten hiervan zijn geweest.
4. **Evaluatie OPP:** Naast basisondersteuning heeft de school minimaal extra ondersteuning en indien nodig een Maatwerkbudget VO ingezet. De effecten van deze maatregelen zijn recentelijk geëvalueerd en vastgelegd in het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP).
5. **Regulier onderwijsaanbod:** Het dossier bevat een onderbouwde conclusie dat er geen passend onderwijsaanbod binnen regulier voortgezet onderwijs beschikbaar is. Voorafgaand aan de TLV-aanvraag heeft de verwijzende school hierover contact gehad met ten minste één andere vo-school. Overwogen alternatieven, zoals een

sybioselocatie, zijn in het dossier gedocumenteerd, evenals een verslag van het collegiale overleg conform kwaliteitsafspraken.

6. Beschrijving problematiek: Er is een gedetailleerde beschrijving van de problematiek van de leerling, inclusief het gedrag en de onderwijsbeperkingen. Indien de oorzaak van het gedrag niet duidelijk is, toont het dossier welke acties de school heeft ondernomen om dit te onderzoeken, eventueel in samenwerking met netwerkpartners.
7. Zienswijze leerling en ouders: De zienswijze van de leerling en zijn/haar ouders met betrekking tot de ondersteuningsbehoefte en het benodigde begeleidingsaanbod is helder omschreven. Een handtekening onder de TLV-aanvraag is niet voldoende.

Procedurele criteria:

1. Interne ondersteuningsstructuur: De aanvragende school heeft, voor zover relevant, de interne ondersteuningsstructuur volledig benut. Dit omvat zowel basis- als extra ondersteuning, uitgevoerd op een structurele en planmatige wijze volgens het OPP.
2. Betrokkenheid netwerkpartners: De expertise van netwerkpartners is tijdig ingeschakeld bij de ondersteuningsvragen van de leerling.
3. Betrokkenheid leerling en ouders: De leerling en zijn/haar ouders zijn actief betrokken bij het proces dat heeft geleid tot de TLV-aanvraag.
4. Geschiktheid voor vso: Het dossier toont aan dat de leerling in staat is om binnen het vso deel te nemen aan het onderwijsprogramma.

Toekenning categoriehoogte:

Bij de beoordeling van een TLV-aanvraag kent het samenwerkingsverband (swv) een ondersteuningscategorie toe. Standaard wordt de categorie *laag* toegekend wanneer de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerling intensief zijn, maar nog binnen de basisvoorwaarden van vso-ondersteuning passen.

Wanneer uit de aanvraag blijkt dat de leerling behoefte heeft aan nog intensievere ondersteuning, kan het swv een categorie *midden* of *hoog* toekennen. Deze toekenning is gebaseerd op de ernst van de problematiek, de aard van de ondersteuningsbehoeften en de evaluatie van eerder geboden ondersteuning door de school.

Onze volledige werkwijze ten aanzien van [toewijzing van ondersteuning](#) is te vinden op de website van het samenwerkingsverband. De directeur-bestuurder van het samenwerkingsverband besluit tot toekenning van de toelaatbaarheidsverklaring.

Leerlingen die vanwege visusproblematiek, auditieve en/of communicatieproblematiek specialistische onderwijsondersteuning nodig hebben, kunnen terecht op vso-scholen die horen bij cluster 1 (visus) en cluster 2 (auditief/communicatie). Deze scholen vallen niet onder ons samenwerkingsverband. Indien nodig vindt er op casusniveau wel overleg plaats tussen het bureau van het samenwerkingsverband en het betreffende cluster of vso-school.

Beleid bij wachtlijsten voor gespecialiseerd onderwijs

Voor leerlingen voor wie het reguliere onderwijs en de symbioseklassen geen passende oplossing bieden, fungeert het gespecialiseerde onderwijs als vangnet. Door een groeiende toestroom van leerlingen zijn er echter wachtlijsten ontstaan. We voeren regie voor de leerlingen

uit onze regio die op een wachtlijst staan. Het samenwerkingsverband coördineert de ondersteuning voor leerlingen die nog niet in het gespecialiseerde onderwijs terecht kunnen. Scholen hebben zorgplicht en kunnen, waar nodig, met het samenwerkingsverband een overbruggingsregeling treffen, waarmee extra ondersteuning binnen de school en eventuele ondersteuning van externe partners mogelijk wordt in de periode waarin de leerling nog niet het vso in kan stromen. Er worden duidelijke afspraken gemaakt tussen school, ouders en eventueel het samenwerkingsverband over hoe die ondersteuning eruit ziet. Deze worden opgenomen in het OPP van de leerling. De overbruggingsregeling kan maximaal een jaar worden ingezet, tenzij er zwaarwegende redenen zijn om deze periode te verlengen.

Doorstroom van voortgezet gespecialiseerd onderwijs naar regulier onderwijs

Als samenwerkingsverband gaan we voor de ondersteuning van leerlingen uit van 'regulier waar mogelijk, gespecialiseerd waar nodig'. Doorstroom van gespecialiseerd naar regulier onderwijs is geen doel op zich, maar wordt wel gestimuleerd. Wanneer een leerling wordt geplaatst in het vso stelt de vso-school een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) op. Daarin zijn de onderwijsdoelen, de ondersteuningsbehoeften en het verwachte uitstroomperspectief beschreven. School evalueert het OPP minimaal één keer per jaar samen met ouders, waarbij wordt bekeken in hoeverre de leerling de onderwijsdoelen behaald heeft en welke ondersteuningsbehoeften nog bestaan. Wanneer de doelen wel behaald zijn en de leerling niet meer afhankelijk is van de ondersteuning in het vso, dan maakt de leerling, in geval van een uitstroomperspectief arbeid of vervolgonderwijs, de overstap naar het regulier onderwijs.

Hiervoor hebben we binnen ons netwerk de volgende afspraken gemaakt:

Fase 1: oriëntatie op overstappen

Samen met de leerling en zijn/haar ouders bekijkt de vso-school welke vaardigheden de leerling nog te leren heeft voor een succesvolle overstap naar een reguliere vo-school. Als een overstap in beeld komt kan het Onderwijsloket adviseren welke reguliere vo-school mogelijk een passend onderwijsaanbod heeft.

Fase 2: de voorbereiding op de overstap

Ouders melden hun kind aan bij de reguliere vo-school. Vervolgens vindt overleg plaats tussen de vo-school, ouders, zo mogelijk de leerling en de vso-school. Op basis van een recent geëvalueerd OPP wordt besproken en vastgesteld wat de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerling zijn en of de vo-school daadwerkelijk de benodigde ondersteuning kan bieden. Als dit het geval is kan de leerling worden ingeschreven bij de betreffende vo-school. Als dit niet het geval is zoekt de vso-school samen met ouders en waar nodig met het Onderwijsloket naar een alternatief.

Fase 3: de start in het reguliere onderwijs

De vo-school stelt een OPP op. De school gebruikt hiervoor de informatie van het vso, de ouders en de leerling en eventuele extern betrokkenen. Vervolgens bespreekt de vo-school het OPP met ouders en leerling. Ouders hebben instemmingsrecht op het handelingsdeel.

Het is mogelijk om een overstapcoach in te zetten. Deze overstapcoach begeleidt de leerling en de ontvangende vo-school bij (het oriënteren op) de overstap en bij de eerste periode op de

nieuwe school. De overstapcoach is een medewerker van de vso-school waar de leerling heeft gezeten en kent de leerling goed.

Wat gaan we veranderen

Wij willen onze TLV-procedure voor plaatsing in gespecialiseerd onderwijs verder professionaliseren. Hiermee proberen wij onnodige plaatsingen in het vso te voorkomen en terugplaatsing naar regulier onderwijs te bevorderen, evenals de doelmatige besteding van middelen.

De belangrijkste veranderingen zijn:

1. Onafhankelijke toetsing

Een onafhankelijke toetsing van TLV-aanvragen is essentieel om mogelijke twijfels over belangenverstrengeling te vermijden. Tijdens de komende planperiode stellen we een onafhankelijke toetsingscommissie aan die de directeur-bestuurder adviseert over de TLV-aanvragen. We beginnen met de aanstelling van een externe, onafhankelijke voorzitter voor het behandelen van TLV-aanvragen, waarmee we het beoordelingsproces transparanter en objectiever maken.

2. Dossiercompleteid

De toetsingscommissie zal alleen volledige dossiers in behandeling nemen. Aanvragen die niet volledig zijn, bijvoorbeeld als er geen geëvalueerd OPP of VO consultatie-advies is bijgevoegd, worden niet in behandeling genomen. Dat zorgt voor een efficiënte procedure zonder onnodige vertragingen en voorkomt daarnaast dat de toetsingscommissie verantwoordelijkheid neemt voor zaken die onder de verantwoordelijkheid van de aanvragende school vallen. Pas wanneer een volledig dossier is ingediend, start de termijn voor behandeling. Over deze procedure(s) zal helder gecommuniceerd worden richting PO, VO, leerlingen en ouders.

3. Eigen verantwoordelijkheid

Het is van groot belang dat reguliere VO-scholen eerst al hun eigen én elkaars ondersteuningsmogelijkheden volledig onderzoeken/benutten voordat ze een TLV aanvragen. In gevallen waarin een TLV-aanvraag onvermijdelijk blijkt, moet duidelijk zijn wie de verantwoordelijkheid draagt voor de aanvraag. Als een verwijzing naar het vso volgens de onafhankelijke toetsingscommissie voorkomen had kunnen worden door betere ondersteuning binnen regulier vo te bieden, zal de scholengroep waar de verantwoordelijke school toe behoort de kosten van de TLV zelf dragen. Dit vergroot de verantwoordelijkheid van scholen en voorkomt dat leerlingen worden doorverwezen zonder dat alle mogelijke ondersteuning eerst is onderzocht.

4. Betrokkenheid van VO-scholen: verantwoordelijkheid voor een goede overstap

Voortgezet onderwijs scholen (vo) spelen een cruciale rol bij de plaatsing van leerlingen in het voortgezet speciaal onderwijs (vso). Voorheen konden leerlingen vanuit het primair onderwijs naar het vso worden verwezen, zonder dat de verantwoordelijke vo-school grondig onderzocht of zij zelf in de ondersteuningsbehoeften van de leerling kon voorzien. Ook werd vaak niet nagegaan of de leerling elders in het regulier onderwijs met passende ondersteuning geplaatst kon worden, indien de verwijzende school de leerling niet zelf kon plaatsen. Vanaf deze

ondersteuningsplanperiode hebben vo-scholen nadrukkelijk de verantwoordelijkheid deze mogelijkheden zo goed mogelijk in kaart te brengen en waar mogelijk alternatieve opties aan te dragen voor directe plaatsing in vso, zoals plaatsing in een symbioselocatie.

We zoeken sterker de verbinding met het primair onderwijs, vanuit de overtuiging dat leerlingen die gedurende de basisschoolperiode regulier onderwijs genoten hebben, op een reguliere vo-school terecht kunnen. Gedurende deze ondersteuningsplanperiode passen we onze werkwijze aan en nemen we voor groep 8-leerlingen van regulier en speciaal basisonderwijs (bao en sbo) geen aanvragen TLV-VSO meer in behandeling, tenzij er al eerder (uiterlijk in groep 7) andere afspraken zijn gemaakt.

Effectieve samenwerking tussen vo-scholen onderling en met het speciaal onderwijs is daarvoor essentieel. Samen kunnen zij zoeken naar mogelijkheden en alternatieven voor de ondersteuning en plaatsing van leerlingen. Om te voorkomen dat het speciaal onderwijs verder overbelast raakt, krijgt de verantwoordelijke vo-school de volledige regie over dit onderzoek.

Daarnaast zal de verwijzende vo-school de leerling tijdens de plaatsing in het gespecialiseerd onderwijs blijven volgen. Dit verhoogt de betrokkenheid van alle partijen en bevordert zorgvuldige afwegingen over het onderwijs van de leerling en over eventuele voorbereidingen op doorstromen naar het reguliere vo.

5. Tijdelijke TLV's: doorstroom naar regulier onderwijs bevorderen

Voor leerlingen uit het primair onderwijs met een profiel richting arbeid en vervolgonderwijs kennen we de TLV voor de onderbouwperiode toe. Dit stimuleert scholen om gedurende deze periode te werken aan de doorstroom van leerlingen naar het reguliere onderwijs. Bij een aanvraag voor een verlenging van de TLV is het een vereiste dat vóór de aanvraag minimaal twee reguliere vo-scholen conform de richtlijnen van het samenwerkingsverband zijn geconsulteerd. Hiermee behouden we de focus op inclusiviteit en zorgen we ervoor dat leerlingen niet onnodig in het vso blijven, als ze ook de mogelijkheid hebben om door te stromen naar regulier onderwijs. Ook voorkomen we hiermee de inzet van gespreide examens binnen het vso, waardoor leerlingen een jaar langer gebruik maken van een onderwijsplek binnen het gespecialiseerd onderwijs.

6. Groepsbekostiging van arrangementen binnen gespecialiseerd onderwijs

Wij verkennen of groepsbekostiging kan worden ingericht voor leerlingen die aangewezen zijn op extra ondersteuning binnen het speciaal onderwijs, waar de vso-scholen momenteel per leerling verzoeken de TLV-VSO met een lage bekostigingscategorie om te zetten naar een TLV-VSO met een middenbekostiging. Het in plaats daarvan werken met groepsbekostiging zou het mogelijk maken om structurele inzet te organiseren, zonder telkens een beroep te doen op individuele arrangementen.

Wij willen dit graag in afstemming met andere samenwerkingsverbanden oppakken, omdat wij weten dat ook daar behoefte bestaat aan het organiseren van bekostiging op groepsniveau. Tegelijkertijd doet het ook recht aan de regiofunctie van de vso-scholen, die leerlingen uit meerdere samenwerkingsverbanden onderwijs bieden. In deze verkenning worden de perspectieven van zowel gespecialiseerd als regulier onderwijs meegenomen.

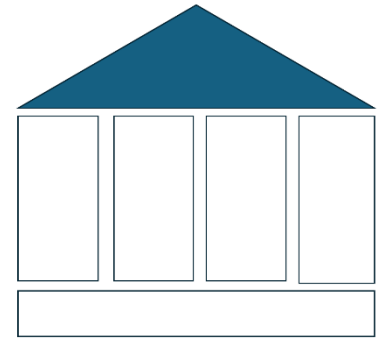
7. Aanvullend beleid bij wachtlijsten voor gespecialiseerd onderwijs

We werken toe naar de situatie waarin we, als we weten dat er een wachtlijst is voor plaatsing in het vso, een aanvullend arrangement beschikbaar stellen waarmee er binnen regulier vo een passend onderwijsaanbod gecreëerd kan worden.

8. Alle aanvragen via de onafhankelijke toetsingscommissie

De onafhankelijke toetsingscommissie zal niet alleen de aanvragen voor TLV-VSO behandelen, maar ook de aanvragen voor TLV-Pro, het maatwerkbudget, het overbruggingsbudget en de overstapcoach vso-vo.

Hoofdstuk 5 - De overkapping: toezicht, bureau, kwaliteit en doelmatige besteding middelen

Nieuwe governancestructuur

In 2024 zijn we begonnen met de herziening van onze governance. Het gespecialiseerde bureau Streefkerk Onderwijsrecht begeleidt ons hierbij. We hebben ervoor gekozen om dit traject te starten vóór het opstellen van een nieuw ondersteuningsplan 2025-2029, om te voorkomen dat belangenkwesties rondom de governance dit nieuwe plan zouden kunnen beïnvloeden.

Evaluatie governance

Hoewel volledige zelfevaluatie niet haalbaar was, omdat eerdere bestuurders niet meer in functie waren, hebben we onze governance in de afgelopen periode aan een kritische evaluatie onderworpen. Tijdens deze evaluatie gaven bestuurders aan dat de samenwerking langere tijd niet heeft voldaan aan het ideaal collectief dingen mogelijk te maken die een afzonderlijke school(locatie) niet kan waarmaken. De frequente wisseling van bestuurders de afgelopen jaren heeft geleid tot een gebrek aan continuïteit in beleid en besluitvorming. Dat heeft mede bijgedragen aan de uitdagingen waarmee we te maken hebben en benadrukt het belang van structurele veranderingen om stabiliteit en continuïteit te waarborgen.

Daarnaast hebben we gesproken over het vergroten van het eigenaarschap van schooldirecteuren enerzijds en het voorkomen van een gecompliceerd besluitvormingsproces anderzijds.

We geloven dat het scheiden van werkgeverschap, toezichthoudende taken en uitvoerende taken helpt om belangenconflicten te voorkomen. Door deze rollen te scheiden, krijgt elke partij een duidelijker en meer afgebakende verantwoordelijkheid. Het is deze planperiode dan ook een prioriteit voor ons om deze rollen te gaan scheiden.

Onafhankelijke Raad van Toezicht

Een belangrijk onderdeel van de nieuwe structuur is de implementatie van een volledig onafhankelijke Raad van Toezicht die bestaat uit 3-5 leden “van buiten”, in 2025.

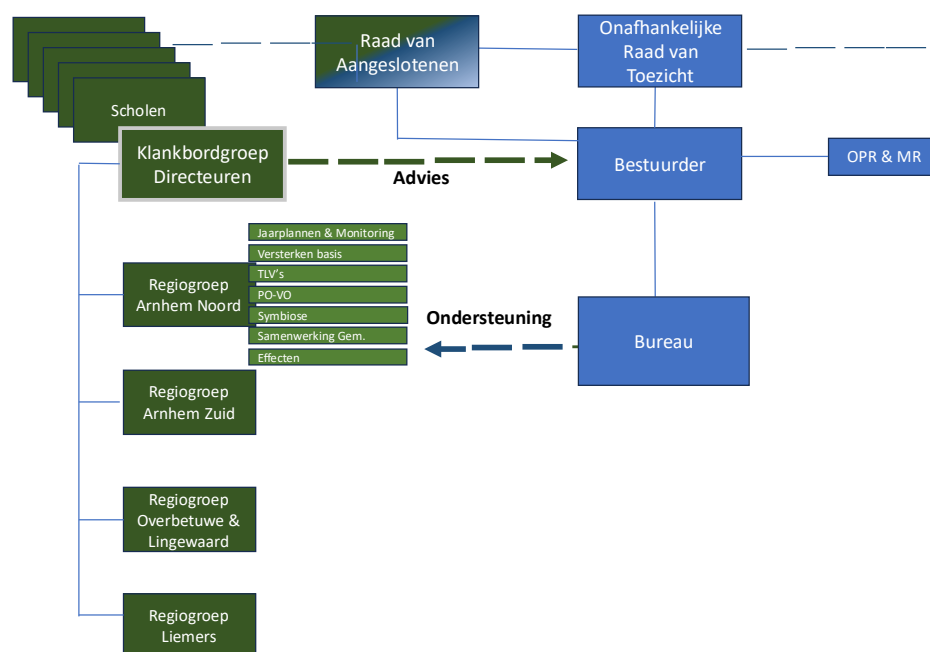
Deze Raad zorgt voor:

- Een heldere scheiding van verantwoordelijkheden tussen bestuur en toezicht.
- Meer stabiliteit door consistent beleid en onafhankelijke besluitvorming.
- Het voorkomen van belangenconflicten

Daarnaast komt er een raad van aangeslotenen, die bestaat uit de schoolbestuurders. En krijgen schooldirecteuren meer ruimte om, via regionale samenwerking, zelfstandiger te opereren. Dit bevordert eigenaarschap en professionaliteit op schoolniveau. Het vergroten van eigenaarschap bij schooldirecteuren en bestuurders is essentieel. Hier horen duidelijke afspraken bij over verantwoordelijkheden en consequenties. Hoe wij met elkaar samenwerken hebben we vastgelegd in de uitgangspuntennotitie ‘Goed georganiseerd passend onderwijs regio Arnhem en De Liemers’. Deze is te lezen in bijlage 5.

Visuele weergave

Onderstaand organogram geeft een overzicht van de nieuwe governancestructuur, inclusief de verdeling van verantwoordelijkheden tussen de verschillende partijen.

Wie is waarvoor verantwoordelijk

Directeur-bestuurder: aanjagend, verbindend, regisserend, besluitvormend				
School: Uitvoerend	Schoolbestuur: Eindverantw.	Bureau: Ondersteunend	Raad van Aangeslotenen: Beleidsbepalend	RvT: Toezicht
Op elke school: . Basisondersteuning . Extra ondersteuning, conform ondersteuningsplan . Samenwerking met ouders en ketenpartners	Individueel eindverantwoordelijk . Voor het uitvoeren van passend onderwijs van haar school / scholen	Adviserend en faciliterend . Ondersteuning scholen en ouders . Lerend netwerk . Middelenverdeling		

In iedere regio . Samenwerking . Regionaal organiseren symbiose		Beleidsvoorber.: . Richtinggevend vanuit analyseren en evalueren . Ondersteunen besluitvorming . Afstemming sociaal domein		
Centraal georganiseerd . Specialistische groepsarrangementen . Verzuimcoaches . Overstapcoaches . Gespecialiseerd onderwijs		Beoordelend . TLV-aanvragen (besluit door directeur-bestuurder) . Overige afspraken . Klachtenafh.	Gezamenlijk verantwoordelijk voor dekkend aanbod, onder meer door (gesprek over) goedkeuring van het strategisch beleid en de begroting	Toezicht . Op het uitvoeren van het beleid door het bureau . Op de doelmatige besteding van middelen door het samenwerkingsverband en – voor zover bekostiging wordt doorgestort – door scholen

Stevige rol voor schoolleiders

Binnen het samenwerkingsverband hebben schoolleiders een belangrijke positie. Immers; het bieden van passend, inclusief onderwijs vindt plaats op hun scholen. Iedere school is verantwoordelijk voor het bieden van een goede basiskwaliteit, voor het onderhouden van een sterke ondersteuningsstructuur en voor het bieden van maatwerkbegeleiding aan leerlingen die dat nodig hebben. Het onderhouden van een goede (werk)relatie met ouders en samenwerkingspartners hoort hier ook bij. De schoolleiders zijn in de vier aangewezen regio's gezamenlijk verantwoordelijk voor het organiseren van thuisnabij, zo inclusief mogelijk onderwijs. De regiogroepen maken regioplannen waarin ze taken en doelen formuleren ter uitvoering van het ondersteuningsplan. Regiocoördinatoren (1 schoolleider per regio) hebben hierin een centrale rol:

1. Regie over totstandkoming en voortgang van het regioplan als afgeleide van het ondersteuningsplan
2. Voorzitter van regio-overleg
3. Signaleren knelpunten / adresseren in de regio en zonodig escaleren

Medezeggenschap

Wij hechten belang aan een goede invulling van de medezeggenschap. De medezeggenschap over beleidszaken is zowel belegd bij de Ondersteuningsplanraad (OPR), als bij de Medezeggenschapsraad Personeel (MR). De **OPR** bestaat voor de helft uit onderwijspersoneel en voor de andere helft uit ouders van de aangesloten scholen. De OPR speelt een belangrijke rol bij de totstandkoming en opvolging van het meerjarige Ondersteuningsplan. Daarom hebben we de OPR goed meegenomen in de totstandkoming van het Ondersteuningsplan. De OPR heeft een

belangrijke adviesrol t.a.v. het implementatieplan en de jaarplannen die volgen op voorliggend ondersteuningsplan. Middels regelmatige voortgangvergaderingen volgt de OPR de voortgang van de uitvoering van het ondersteuningsplan. Alle werkzaamheden van deze raad worden vastgelegd in een jaarverslag. De **MR** vertegenwoordigt alle medewerkers van Samenwerkingsverband De Verbinding en heeft inspraak bij bijvoorbeeld aanstellings- of ontslagregelingen, afspraken over (na-) scholing, arbeidsomstandigheden en taakbeleid.

Doorzettingsmacht

Er doen zich nauwelijks casussen voor waarbij doorzettingsmacht nodig is. Scholen en besturen slagen er – samen met ouders en betrokken partners – in om voor vrijwel alle kinderen een passende onderwijsplek te bieden of te organiseren. De mogelijkheden voor het inzetten van maatwerktrajecten dragen daaraan bij. Dit betekent niet dat zich geen situaties kúnnen voordoen; daarop willen we voorbereid zijn. Realiserende dat het om uitzonderingen en een ‘uiterst redmiddel’ gaat. Hoe wij dit doen leest u in bijlage 6.

Het bureau van het samenwerkingsverband

Samenstelling

Momenteel (februari 2025) is er een klein, efficiënt bureau met een beperkt aantal vaste medewerkers:

- De directeur-bestuurder, de programmadirecteur kwaliteit en een managementspecialist (samen: 2,6 fte).
- Het onderwijsloket, bestaande uit specialisten leerlingzorg (samen 6,0 fte).
- Overige functies (e.g. communicatie, controller) worden ingehuurd.

Rollen, taken en verantwoordelijkheden

Het bureau speelt een cruciale rol bij het opstellen en uitvoeren van een ondersteuningsplan, het verdelen van ondersteuningsmiddelen, en het ondersteunen van scholen bij het vervullen van hun zorgplicht. Deze taken staan in dienst van ons streven ieder kind het onderwijs en de ondersteuning te bieden dat het nodig heeft.

Wij willen de rollen, taken en verantwoordelijkheden van het bureau tijdens deze planperiode duidelijker af gaan bakenen zodat ze beter afgestemd zijn op de strategische doelen van het samenwerkingsverband.

We maken daarbij onderscheid tussen 3 rollen, te weten: beoordelen, adviseren en faciliteren.

De rol van beoordelaar

Bij de rol van beoordelaar maakt het bureau onderscheid tussen het beoordelen van aanvragen voor toelaatbaarheidsverklaringen en het beoordelen doelmatige verdeling van middelen.

Ad a) Beoordelen aanvragen TLV

Startend met de aanstelling van een externe onafhankelijke voorzitter, zullen we in de komende planperiode gaan werken met een onafhankelijke toetsingscommissie om TLV-aanvragen te

beoordelen. De directeur-bestuurder beslist uiteindelijk over de toekenning van de TLV's op basis van het advies van de onafhankelijke toewijzingscommissie. Door deze opzet brengen we een strikte scheiding aan tussen de beoordeling van de TLV-aanvragen en de advisering aan de directeur-bestuurder. Dit zorgt ervoor dat de objectiviteit van het besluitvormingsproces gewaarborgd blijft en er geen verwarring ontstaat over de taakverdeling.

Ad b) Beoordelen doelmatige verdeling van middelen

Het bureau heeft de rol om de (strategische) doelstellingen, zoals vastgelegd in voorliggend ondersteuningsplan, te vertalen en te monitoren. Zo kunnen we de relevante gremia uit het organogram in de positie te brengen om waar nodig bij te sturen. Het is overigens niet de bedoeling dat het bureau van het SWV een rol van een tweede Onderwijsinspectie op zich neemt.

De rol van adviseur van scholen, leerlingen en ouders

Tijdens de komende planperiode zullen scholen een ontwikkelslag maken, waarbij het accent verschuift “van individueel naar collectief” en “van inhoud naar proces”.

De scholen zullen hun aandacht gaan verbreden van casusgericht werken naar trends mbt problematiek van groepen leerlingen. Het bureau zal scholen ondersteunen en adviseren over hoe zij meer inzicht kunnen krijgen in de behoeften van groepen leerlingen en hoe zij hun ondersteuningsstructuur strategisch kunnen vormgeven om in die behoeften te voorzien.

Daarnaast verschuift het accent van inhoud naar proces, door planmatiger te werken op basis van OPP's en evaluaties in samenwerking met leerlingen en ouders. Door het accent te verschuiven naar een meer planmatige en op preventie gerichte benadering kan het SWV systematischer gaan werken aan inclusief onderwijs en worden scholen effectiever ondersteund in hun zorgplicht.

Faciliteren lerend netwerk

Het bureau neemt een faciliterende rol op zich bij het vormgeven van lerende netwerken binnen het samenwerkingsverband. Dit houdt in dat het bureau de uitwisseling van relevante kennis bevordert en sterkere verbindingen legt, zowel binnen als tussen het gespecialiseerde en reguliere onderwijs. Maar ook gaat het om het verstevigen van verbindingen met externe stakeholders, zoals het primair onderwijs, jeugdzorg, wijkteams en gemeenten.

Er worden (netwerk)bijeenkomsten georganiseerd en verbindingen gelegd op verschillende niveaus. We zullen daarbij het functioneren van ons lerende netwerk nadrukkelijker koppelen aan de strategische doelstellingen van ons samenwerkingsverband.

Daar waar de scholen pro-actiever opereren laat het bureau taken los. En daar waar nieuwe initiatieven nodig zijn, investeert het bureau in kennis en verbindingen. Kortom; niet alleen de scholen, maar ook het bureau maakt een ontwikkelslag, waarbij het niet op voorhand vast ligt dat het bureau alle taken blijft uitvoeren zoals dat voorheen gebeurde. Een aantal onderdelen van deze taken passen in de nabije toekomst mogelijk beter bij de verantwoordelijkheden van de vo-scholen. In gezamenlijkheid onderzoeken we de mogelijkheden om de kennis van het bureau gericht en zo effectief mogelijk in te zetten.

Kwaliteit en doelmatige besteding van middelen

Goede kwaliteit van passend onderwijs is afhankelijk van een doelmatige besteding van middelen. Als middelen niet efficiënt worden ingezet, kan dat ten koste gaan van de ondersteuning aan leerlingen. Tegelijkertijd kan slechte kwaliteit leiden tot inefficiëntie, bijvoorbeeld doordat dure interventies moeten worden ingezet zonder goed effect.

Hier willen we in onze nieuwe planperiode beter - en meer in samenhang - op gaan sturen met inzet van 2 belangrijke hulpmiddelen. De Planning & Control (P&C)-cyclus zorgt voor de 'hard controls' en de kwaliteitscyclus voor de 'soft controls'. Het integreren van beide processen zorgen ervoor dat we op koers blijven en continu leren en verbeteren. In de nieuwe planperiode zullen we beide processen op elkaar afstemmen, waarbij we vanuit één uitgangspunt werken, namelijk die van het kalenderjaar.

Hierna gaan we eerst in op de kwaliteit, waarbij we ons vooral richten op de effectiviteit van het onderwijs en het verbeterproces dat scholen inzetten om passend onderwijs te realiseren.

1. De kwaliteitscyclus

Voor ons betekent kwaliteitszorg vooral zorgvuldig handelen en het doorlopen van een cyclisch proces: nadenken bij wat je doet, wat je doet goed doen, reflecteren op wat je hebt gedaan en op basis daarvan doelen en activiteiten aanpassen en weer doorgaan (planning, uitvoering, evaluatie). Het gaat er uiteindelijk om dat de goede dingen gebeuren voor leerlingen en dat ouders, leerlingen en professionals zich ondersteund voelen.

Ons instrumentarium bestaat uit:

1. Beleidsdocumenten: ondersteuningsplan, jaarplannen, managementrapportages, jaarverslag en jaarrekening
2. Ontwikkelinstrumentarium: dit instrumentarium heeft tot doel om de voortgang op inhoud, via zelfevaluaties te meten.
3. Tussentijdse (spiegel)gesprekken
4. Collegiale visitaties
5. Netwerkbijeenkomsten

2. De P&C-cyclus

We willen als (scholen van het) samenwerkingsverband beter inzichtelijk welke resultaten we behalen met de inzet van onze ondersteuningsmiddelen. Ook willen we meer zicht krijgen op en sturing kunnen geven aan de uitvoering van passend onderwijs binnen de scholen. Hiervoor gaan we werken met concrete prestatie-indicatoren en een meer sluitend verantwoordingssysteem.

Voor een doelmatiger verdeling van middelen is het noodzakelijk te beschikken over relevante actuele data. We ontwikkelen van een dashboard dat hierin kan voorzien. We zullen in deze planperiode meer data gaan verzamelen over de ontwikkelingen binnen ons samenwerkingsverband. Onze interesse gaat daarbij uit naar twee zaken:

a) Doelstellingen van ons samenwerkingsverband

Ten eerste zullen we ons verdiepen in de resultaten die de scholen boeken met betrekking tot de strategische doelstellingen van ons samenwerkingsverband.

b) Leerlingenstromen vanuit het PO

Ten tweede willen we deze planperiode meer inzicht krijgen in de leerlingenstromen vanuit het PO zodat we daar in onze ramingen beter op kunnen anticiperen. Toe- of afname name vanuit (speciaal) basisonderwijs naar SO heeft immers later in de tijd grote effecten op onze begroting.

In samenwerking met de samenwerkingsverbanden voor PO in onze regio (SWV PassendWijs en SWV De Liemers PO) zullen we de leerlingenstromen binnen regulier en gespecialiseerd onderwijs en de uitwisseling ertussen analyseren. Onze focus gaat daarbij uit naar resultaten en effecten in termen van:

- doorstroom (naar een andere school en/of ander niveau, waaronder ook VAVO);
- uitstroom (naar vervolgonderwijs, werk of anderszins);
- uitval.

Terugkoppeling

We zullen deze data, resultaten en analyses met betrekking tot de doelstellingen en de leerlingenstromen omzetten in bruikbare informatie die we terug kunnen koppelen aan de scholen en schoolbesturen. Op die manier kunnen scholen en besturen hun (uitvoerings)beleid gericht en onderbouwd bijsturen. Om de informatie doeltreffend te kunnen delen, investeren we tijdens het eerste jaar van deze planperiode in een gedigitaliseerd informatiesysteem.

Om de control-functie in te vullen zetten we naast een financiële controller ook een businesscontroller in. Tegelijkertijd onderzoeken we welke onderdelen van de functies van data-analist, financiële controller en businesscontroller kunnen worden gecombineerd, en waar functiescheiding juist noodzakelijk is. We bekijken daarbij ook of deze taken intern uitgevoerd kunnen worden of dat externe ondersteuning wenselijk is.

Het integreren van de kwaliteitscyclus en de P&C-cyclus

We stellen ons ten doel om ons instrumentarium in de komende planperiode inhoudelijk te evalueren en méér - in samenhang - en aansluitend binnen alle verschillende lagen in ons samenwerkingsverband beter te benutten. Wat willen we aanpassen?

- De 1e laag: Het fundament wordt gelegd in **de scholen**. De jaarplannen die door de ondersteuningscoördinatoren worden opgesteld komen (in gecomprimeerde vorm) terug in alle plannen in de daarop volgende lagen en vice versa.
- De 2^e laag: We werken toe naar een situatie waarin **de regio's** meer in positie komen. We blijven collegiale visitaties uitvoeren, waarbij we ervoor zorgen dat de vraagstelling voor de visitaties aansluiten op de strategische doelstellingen van het samenwerkingsverband als geheel. De uitkomsten worden binnen de regiogroepen gedeeld en besproken. Daarnaast blijft de mogelijkheid open om het formele visitatie-protocol 'los' te laten en gewoon eens een kijkje bij elkaar in de keuken te nemen, al dan niet binnen de eigen regio.
- De 3e laag: De spiegelgesprekken met bestuurders van **de scholengroepen** komen te vervallen. Wèl worden relevante rapportages uit de 1e laag, de 3e laag en de 4e laag (al dan niet in aangepaste vorm) gedeeld met de scholengroepen. Over de noodzakelijke

verbindingen tussen de scholengroep en het bureau worden sluitende afspraken gemaakt. Dit om te borgen dat iedereen over hetzelfde informatieniveau beschikt.

- De 4^e laag: **SWV-breed** blijven we een aantal keren per jaar netwerkbijeenkomsten van schoolleiders en ondersteuningscoördinatoren organiseren, met dien verstande dat in deze bijeenkomsten een deel van de tijd wordt besteed aan de verbinding met de strategische doelstellingen van het samenwerkingsverband en terugkoppeling van tussentijdse resultaten.

Ons instrumentarium wordt op verschillende niveaus binnen ons samenwerkingsverband ingezet. Onderstaande tabel geeft weer welk instrument wij waar inzetten, zowel vanuit de kwaliteitscyclus als de P&C-cyclus.

<u>1^e laag: de scholen</u> 1. Schoolleiders: a. Schoolfoto's b. Vastgestelde jaarplannen en -verslagen 2. Ondersteuningscoördinatoren: a. Concept-Jaarplannen; met inzet van 3 ontwikkelinstrumenten: kwaliteit, basisondersteuning en KPI's
<u>2^e laag: de regio's</u> 1. Bestuurders a. escalatieniveau voor regiovoorzitters 2. Schoolleiders a. Regionale rapportages leerlingstromen (regiofoto's) b. Regioplannen c. Visitaties 3. Ondersteuningscoördinatoren a. Visitaties
<u>3^e laag: de scholengroepen</u> 1. Bestuurder a. Rapportages 1^e, 2^e en 4^e laag 2. Schoolleiders a. Verbinding met bureau SWV (inregelen) 3. Ondersteuningscoördinatoren: a. Verbinding met bureau SWV (inregelen)
<u>4^e laag: SWV-breed</u> 1. Bestuur en/of Raad van Toezicht: a. Ondersteuningsplan en jaarverslagen b. Begroting - Jaarrekening - Financiële rapportage april/juli/dec c. Rapportages dashboard leerlingstromen (met resultaten en effecten i.o.) d. Kwaliteitsrapportages (obv zelfevaluatie scholen) e. Financiële verantwoordingsrapportages 2. Schoolleiders - Netwerkbijeenkomsten a. Verbinding strategische doelstellingen SWV en opbrengsten

- b. Inhoudelijk aansluitend thema
- 3. Ondersteuningscoördinatoren – Netwerkbijeenkomsten
 - a. Verbinding strategische doelstellingen SWV en opbrengsten
 - b. Inhoudelijk aansluitend thema

Hoofdstuk 6 – Onze bouwpartners

We gaan een intensief bouwproces tegemoet. We stropen hiervoor zelf de mouwen op, maar zullen op veel thema's ook de inzet van bouwpartners nodig hebben. Zonder hen missen de pilaren van ons huis belangrijke bouwstenen en worden ze wankel. Onze belangrijkste bouwpartners zijn de gemeenten in onze regio, het primair onderwijs, het vervolgonderwijs en uiteraard ook de ouders/verzorgers van onze leerlingen.

Gemeenten

Waar we gemeenten zeggen, bedoelen we niet alleen de wethouders onderwijs en jeugd met hun ambtelijke ondersteuning, maar zeker ook de voor scholen zo belangrijke uitvoerende partners als het Regionaal Bureau Leerlingzaken, wijkcoaches en jeugdconsulenten, jeugdartsen en -verpleegkundigen, jongerencoaches, wijkagenten, en ga zo maar door.

In deze paragraaf beschrijven we de gewenste samenwerking met gemeenten, met als doel om de jeugdhulp beter aan te laten sluiten op de onderwijsbehoeften van leerlingen. We vinden het essentieel om effectief samen te werken met de gemeenten binnen ons samenwerkingsverband. We richten ons hierbij op de volgende thema's:

Normaliserende rol van onderwijs

Met de gemeenten delen wij de visie dat elke jongere de kans moet hebben om gezond en veilig op te groeien en zich in een doorgaande schoollijn naar vermogen te ontwikkelen. We streven hierbij naar een inclusievere samenleving waarbij alle jongeren zowel onderwijs als noodzakelijke ondersteuning krijgen, ongeacht hun beperking.

Het uitgangspunt blijft de normaliserende rol van de school, wat betekent dat zij een gezonde en ondersteunende leeromgeving biedt aan een brede groep leerlingen, zonder kinderen als 'anders' te bestempelen. Dit houdt in dat de school nauw samenwerkt met externe zorginstanties, zonder zelf intensieve zorg te bieden. Door zich te richten op preventie en signalering, vormt de school een belangrijke schakel in het netwerk rondom de leerling.

Samen sturen en monitoren

We willen samen sturen op onze gemeenschappelijke vraagstukken. Zo constateren we bijvoorbeeld dat onze verzuimcoaches gemiddeld een jaar leerlingen begeleiden, onder andere omdat zij de caseload niet kunnen loslaten vanwege de lange wachtlijsten in de zorg en/of omdat er iets anders binnen het gezin nodig is. Wij zien hier ruimte voor gemeenten om een deel van het proces (mede) te begeleiden en/of over te nemen, waardoor de gewenste beweging van de thuiszittende jongere richting onderwijs sneller in gang wordt gezet. Ook vinden wij het belangrijk om lokaal sluitende afspraken te maken over intensivering van de samenwerking met het sociaal wijkteam, jongerenwerk, schoolmaatschappelijk werk en andere preventieve structuren. Hoewel deze samenwerking overal al plaatsvindt, kan verdere afstemming worden verbeterd door ook te monitoren op gemaakte afspraken en effecten. Daarbij is het van belang om de (voor het VO vaak ingewikkelde) aansluiting op jeugdhulp voor jongeren die in de ene gemeente wonen en in de andere naar school gaan te vereenvoudigen / verbeteren.

De volgende thema's zijn hierbij voor ons van belang:

- (Collectieve) inzet jeugdhulpverlening in onderwijs
- Maatwerk in het 'grijze gebied' tussen de Wet passend onderwijs en de Jeugdwet
- Onderwijszorgarrangementen
- Doorbraakaanpak complexe casuïstiek
- Inclusief onderwijs (huisvesting, leerlingvervoer)
- Inzetten op preventie (voorliggende voorzieningen gemeenten beter koppelen aan scholen)
- Terugdringen aantal thuiszitters en voortijdig schoolverlaten (incl uitwisseling leerlinggegevens)
- Regievoering op casusniveau

Versterken bestuurlijke slagkracht

Met name op bestuurlijk niveau hebben we elkaar als partners in de afgelopen planperiode te weinig opgezocht of gevonden. Onze prioriteit ligt daarom bij het versterken van de bestuurlijke slagkracht binnen ons samenwerkingsverband, in samenwerking met de gemeenten in de regio Centraal Gelderland, VGGM, RBL en zorgpartners. We zullen deze planperiode beginnen met gesprekken over leidende principes, rollen en verantwoordelijkheden, en gaan de moeilijke vraagstukken rondom verdeling van middelen, inkoop en organisatie van de toegang niet langer uit de weg.

Die bestuurlijke slagkracht is nodig om alle uitvoerende partijen te laten doen waar zij goed in zijn: het bieden van hulp en ondersteuning aan kwetsbare jongeren. Daarom sturen we deze planperiode aan op het maken van heldere, eenduidige en concrete afspraken over de praktische invulling van de samenwerking tussen onderwijs, zorg en gemeente met betrekking tot thema's zoals signalering en doorverwijzing van leerlingen, ondersteuning van docenten en ondersteuningscoördinatoren, multidisciplinair overleg, preventieve programma's, afstemming en maatwerk, en ondersteuning van ouders.

Om versnippering van overleg te voorkomen, maken we onderscheid tussen bovenlokale en lokale thema's. Bovenlokale onderwerpen, zoals inkoop jeugdhulp en regionale voorzieningen, bespreken we graag eerst op regionaal niveau. Dit stelt ons in staat om gezamenlijk een uniforme aanpak te ontwikkelen. Voor lokale thema's, zoals de toegang, het voorveld van zorg en welzijn, jongerenwerk en schoolmaatschappelijk werk, geven we -waar mogelijk- de voorkeur aan directe afstemming met de betreffende gemeente. En tenslotte is het noodzakelijk dat de samenwerking aansluit op de ingezette ontwikkeling van regionalisering in ons samenwerkingsverband, vanuit de visie dat we hiermee beter aansluiten op leerling stromen in het VO en hen daardoor beter van passend en inclusief onderwijs kunnen voorzien.

Primair onderwijs

De basis voor een succesvol passend onderwijs ligt in het primair onderwijs (PO). Om de overgang naar het voortgezet onderwijs (VO) te optimaliseren en leerlingen beter te ondersteunen, is een nauwe samenwerking tussen PO en VO van groot belang. Zowel op het niveau van de scholen/schoolbesturen als op het niveau van de samenwerkingsverbanden.

We richten ons hierbij op de volgende thema's:

Ontwikkelen van doorgaande ondersteuningslijnen

Een gezamenlijke visie op een doorlopende ondersteuningsstructuur is essentieel. We willen een naadloze overgang realiseren in de begeleiding van leerlingen, zodat de ondersteuning van het PO doorloopt in het VO, zonder dat leerlingen hun ondersteuning verliezen bij de overgang naar een nieuwe schoolomgeving. Hierdoor kan het voortgezet onderwijs direct aansluiten bij wat leerlingen nodig hebben, wat bijdraagt aan een vloeiendere overgang en betere kansen op succes.

De intensivering van onze samenwerking met het po, richt zich op leerlingen in de bovenbouw van het po. Doel is dat zoveel mogelijk leerlingen de overstap naar regulier vo kunnen maken. Door (tijdelijke) aanstelling van een PO-VO-ambassadeur moet op dit dossier, in aansluiting op de PO-VO-procedure, versnelling worden gemaakt, zowel bestuurlijk als bij het organiseren van concrete samenwerking tussen po- en vo-scholen.

Beheersing van TLV-aanvragen

We zien dat leerlingen nog te vaak vanuit primair onderwijs rechtstreeks worden aangemeld bij het VSO, zonder dat regulier VO de mogelijkheid heeft gehad en/of de kans heeft aangegrepen om een passend onderwijsaanbod te ontwikkelen. Onze inzet is er dan ook op gericht dat alle leerlingen in groep 8 aangemeld worden bij een reguliere VO-school, tenzij er in groep 7 andere afspraken zijn gemaakt. Aan het eind van de vorige planperiode hebben we voor een deel van de po-leerlingen de toeleidingsroute naar vso verlegd: voor leerlingen in het reguliere basisonderwijs (bao) loopt de route naar vso voortaan via het reguliere voortgezet onderwijs (vo), ongeacht of de leerling uiteindelijk naar regulier vo of vso gaat. Dat betekent dat leerlingen niet meer van bao naar vso door zullen stromen zonder de tussenkomst van een reguliere vo-school, die de mogelijkheden binnen het reguliere vo eerst onderzoekt/benut. Hierdoor kan het reguliere VO een grotere rol kan spelen in de beheersing van het aantal TLV-aanvragen. In de komende planperiode onderzoeken we of we deze route ook voor sbo- en so-leerlingen op deze manier kunnen verleggen.

Leerlingenstromen in kaart brengen

Het verkrijgen van beter inzicht in de leerlingstromen van PO naar VO is cruciaal voor het maken van strategische keuzes in de ondersteuning. Door de instroom vanuit het SO, SBO en BAO in het vo en vso beter te monitoren, kunnen we gericht inspelen op de behoeften van deze leerlingen en hen betere kansen bieden op een succesvolle plek in het reguliere voortgezet onderwijs. Bij het ontsluiten van data zoeken we actief samenwerking met onze collega's van de twee samenwerkingsverbanden voor po. We maken hierbij gebruik van een gespecialiseerd onderzoeksbureau en goed ondersteunende ICT-programma's.

Met deze drie thema's zetten we in op een toekomstgerichte, strategische aanpak die de samenwerking tussen PO en VO versterkt en de kansen op succesvol onderwijs voor alle leerlingen vergroot. Dit draagt bij aan een inclusiever onderwijssysteem waarin leerlingen op een consistente en duurzame manier ondersteund worden tijdens hun schoolloopbaan.

Vervolgonderwijs

Het organiseren van doorgaande lijnen in ondersteuning van leerlingen is niet alleen van belang bij de samenwerking met het primair onderwijs, maar ook bij de samenwerking met

vervolgonderwijs (mbo, hbo, wo). Voor ons is het van belang dat wij onze leerlingen met een extra ondersteuningsvraag op de juiste plek in en in goede afstemming met het vervolgonderwijs laten landen. Voor specifiek het MBO doen wij dit in nauwe samenhang met het regionaal programma voor voortijdig schoolverlaten (VSV).

Ouders

Ouders zijn onmisbaar voor ons werk. Een goede relatie tussen ouder, leerling en school is belangrijk voor het schoolsucces en verbetert de kansen op passend onderwijs. School en ouders hebben een verschillende verantwoordelijkheid maar een gezamenlijke taak en zijn gelijkwaardige partners als het gaat om de ontwikkeling van de leerling. Ouders zijn primair verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kind. Scholen zijn primair verantwoordelijk voor het onderwijs.

Advies

Voor alle kinderen is het van belang dat het contact van de ouders met de school vanaf de eerste dag goed is. Wanneer blijkt dat een kind extra aandacht en ondersteuning nodig heeft, moeten we dat contact intensiveren. Daarom betreft de school de ouders bij alle stappen in de ondersteuning. Doordat zij thuis dagelijks omgaan met hun kind hebben ze namelijk kennis die onmisbaar is voor de ontwikkeling van hun kind - kennis die de school moet hebben om tot een goede beslissing te komen. Heeft een ouder vragen, behoefte aan informatie of wil deze overleggen? Dan kunnen ze terecht bij de mentor, ondersteuningscoördinator of schoolleider. Mocht de vraag zich hiervoor lenen, dan is het ook mogelijk om contact op te nemen met ons samenwerkingsverband. Bijvoorbeeld als ze één van onze (ortho)pedagogen willen spreken.

Ouder- en jeugdsteunpunt

Om ouders en jongeren nog beter te informeren over passend onderwijs voor hun kind, hebben we samen met de SWV PassendWijs en SWV De Liemers PO een [ouder- en jeugdsteunpunt](#) opgezet. Dit steunpunt heeft drie functies:

- Informeren: het steunpunt biedt informatie over passend onderwijs in het algemeen en over de regionale uitwerking daarvan. Hierdoor weten ouders de rechten en plichten van partners in het samenwerkingsverband en welke mogelijkheden voor ondersteuning er voor hun kind zijn. Ook jongeren kunnen hier informatie vinden.
- Steunen: het steunpunt wordt ook de plek waar ouders zorgen kunnen delen en gesteund kunnen worden in een vertrouwde en veilige omgeving.
- Signaleren: bij het steunpunt kunnen ouders hun ervaringen met passend onderwijs delen. Deze ervaringen worden gebundeld en gedeeld binnen ons samenwerkingsverband. Op die manier kunnen we deze nuttige informatie direct meenemen in de verdere ontwikkeling van passend onderwijs.

Medezeggenschap

De manier waarop de samenwerking tussen ouders, school en samenwerkingsverband formeel is geregeld, is vastgelegd in wetten en regelgeving die zijn opgesteld op het gebied van

medezeggenschap. Binnen ons samenwerkingsverband kunnen ouders op twee manieren hierover meepraten of inspraak hebben:

- Via het adviesrecht dat de Medezeggenschapsraad van een individuele school heeft op het de ondersteuning zoals weergegeven in de schoolgids.
- Via deelname in de Ondersteuningsplanraad van het samenwerkingsverband.

Verschil van inzicht

Het komt soms voor dat ouders en de school of het samenwerkingsverband een verschillend inzicht hebben. Via de volgende routes kan hiervoor een oplossing worden gevonden:

Situatie	Indienen klacht of bezwaar bij
Klachten over bejegening of beslissingen door bestuur, directeur of medewerkers van een school.	Klachtenprocedure betreffende school / schoolbestuur
Klachten over bejegening of beslissingen door bestuur, directeur of medewerkers SWV (indien het niet lukt een klacht in goed overleg naar tevredenheid af te handelen).	Landelijke Klachtencommissie Onderwijs (LKC) Postbus 85191 3508 AD Utrecht
School, ouders en/of jongere zijn het niet eens met een besluit van het SWV over een TLV of arrangement	Bezwaarschriftprocedure SWV De Verbinding Postbus 821 6800 AV Arnhem
Na behandeling volgens de bezwaarschriftprocedure zijn school en/of ouders het nog steeds niet eens met het besluit van het SWV over de toelaatbaarheid tot het VSO	SWV De Verbinding Postbus 821 6800 AV Arnhem SWV De Verbinding is verplicht dit bezwaar, samen met haar eigen zienswijze, door te sturen naar: Landelijke Bezwaaradviescommissie Toelaatbaarheidsverklaring (LBT)

Onze [bezwaarschriftprocedure](#) is te vinden op onze website.

Naast bovenstaande procedures gericht op het samenwerkingsverband zijn er ook diverse instanties die kunnen ondersteunen bij conflict en geschil bij ondersteuningstoewijzing, schoolplaatsing, verwijdering of het opstellen van een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP):

- Onderwijsconsulenten: indien ouders en school een conflict hebben over schoolplaatsing, verwijdering of ontwikkelingsperspectief kunnen ouders en scholen kosteloos een beroep doen op onderwijsconsulenten. Als leerlingen extra ondersteuning nodig hebben, maar ouders en school hier samen niet uitkomen, kunnen deze onafhankelijke deskundigen bemiddelen tussen de partijen (www.onderwijsconsulenten.nl)
- Stichting Onderwijsgeschillen: mocht bemiddeling geen uitkomst bieden, dan kunnen ouders en/ of de school de landelijke geschillencommissie (onderdeel van Stichting Onderwijsgeschillen) inschakelen. Deze commissie oordeelt bij meningsverschillen over bovengenoemde onderwerpen. De commissie bestaat uit deskundigen en doet binnen tien weken uitspraak als zij een geschil krijgt voorgelegd. Bij haar oordeel houdt de commissie rekening met het de ondersteuningsmogelijkheden zoals de school deze in haar schoolgids verwoordt en het ondersteuningsplan (www.onderwijsgeschillen.nl)
- College voor de Rechten van de Mens: ouders kunnen een klacht indienen bij het College voor de Rechten van de Mens (voorheen de Commissie Gelijke Behandeling) als zij van mening zijn

dat hun kind binnen het onderwijs een ongelijke behandeling krijgt bij een handicap of chronische ziekte. De uitspraak is niet bindend, maar wordt in de meeste gevallen wel opgevolgd (www.mensenrechten.nl)

- Rechtspraak: tot slot is er in het Nederlandse recht de mogelijkheid om de gang naar de rechter te maken bij geschillen (www.rechtspraak.nl)

Hoofdstuk 7 - Financiën

Hoe is het geregeld

Het financiële beleid van De Verbinding is erop gericht dat de middelen worden ingezet waar de grootste ondersteuningsbehoefte is en dat de wettelijke taak kan worden uitgevoerd.

Wanneer we een tlv voor vso (en pro, maar dat is basisondersteuning) hebben afgegeven, moeten we die ook bekostigen. Daarnaast maken we keuzes voor extra ondersteuning bovenscholen in specialistische groepsarrangementen (programma 3a) en symbioselocaties (programma 2d), hebben we middelen voor maatwerkarrangementen en voor extern bekostigde projecten en een bescheiden ontwikkelbudget (programma 6). Het budget voor extra ondersteuning vmbo (programma 2b) bestaat uit de voormalige lwoo-middelen. Ten slotte wordt, en dat is de lichtste vorm van ondersteuning, budget gereserveerd voor extra ondersteuning op de reguliere vo-scholen. Deze onderdelen vloeien rechtstreeks voort uit het ondersteuningsplan.

Communicerende vaten

Binnen dit stelsel hanteren we het principe van communicerende vaten: wanneer meer leerlingen met een zwaardere ondersteuningsbehoefte op het reguliere onderwijs verblijven, hoe minder er een beroep hoeft te worden gedaan op zwaardere ondersteuningsvormen en hoe meer extra ondersteuningsmiddelen in het reguliere vo kunnen worden ingezet.

Wat gaan we veranderen

We gaan bindende afspraken maken met individuele scholen over de investeringen in passend onderwijs, waarbij we ook regionale en bovenschoolse afspraken vastleggen. Tegelijkertijd stoppen we met het verschuiven van budgetten, om meer financiële transparantie en stabiliteit te waarborgen.

1. Basisondersteuning

De kosten voor basisondersteuning vallen onveranderd onder de verantwoordelijkheid van de scholengroepen. Binnen het samenwerkingsverband zullen we de komende planperiode gezamenlijk afspraken gaan maken over de wijze waarop scholen zich over het niveau van de door hen ingezette basisondersteuning (naar elkaar) verantwoorden. Daarmee bevorderen we de doelmatige en rechtmatige verdeling van middelen.

2. Wijzigingen in het verdelen van het budget onder scholen

Extra inzet stimuleren

De verdeling van middelen gebeurt, net als tijdens de vorige planperiode, op basis van een verdeelsleutel: iedere school ontvangt een vast budget om de ondersteuningsstructuur te behouden. Daarnaast gaan we extra inzet van scholen tijdens deze planperiode belonen om hen te stimuleren actief bij te dragen aan passend onderwijs. Aanvullend op het vaste budget worden de beschikbare middelen van het samenwerkingsverband daarom op basis van in ieder geval de volgende drie indicatoren verdeeld over de scholen:

- aantal en kwaliteit van de geëvalueerde OPP's;
- realisatie van voorzieningen zoals trajectklassen;
- resultaat en effect in termen van doorstroom, uitstroom of uitval.

Alvorens tot herverdeling van middelen over te gaan, voert ons bureau in 2025 een periode van schaduwonderzoek uit naar de huidige inzet van de budgetten en de effecten daarvan. De verantwoordingsinformatie die we reeds van scholen ontvangen zal worden gestandaardiseerd, zodat deze uniform en beter vergelijkbaar is.

Gebundeld ondersteuningsbudget

Om onze middelen voor extra ondersteuning effectief in te zetten, gaan we verschillende budgetten bundelen tot één centraal ondersteuningsbudget. Ook het substantiële budget van Leerwegondersteunend onderwijs (LWOO) wordt daarin meegenomen. Door deze budgetten te bundelen, streven we naar een efficiëntere en flexibelere inzet van middelen. Hierdoor kunnen scholen beter inspelen op de diverse ondersteuningsbehoeften van leerlingen, zonder gebonden te zijn aan specifieke budgetten voor afzonderlijke ondersteuningsvormen.

Toekomstige financiële balans

In de komende jaren zullen alle aangesloten scholengroepen een bijdrage leveren om de financiële positie van het samenwerkingsverband te versterken en toekomstbestendig te maken. In ondersteuningsplanperiode 2025-2029 zetten we de noodzakelijke stappen om in de daaropvolgende ondersteuningsplanperiode weer financieel in balans te zijn.

Met deze stappen streven we naar een doelmatige, transparante en eerlijke besteding van middelen om ons SWV te versterken en toekomstbestendig maakt.

In bijlage 7 vindt u de meerjarenbegroting voor de periode 2025-2029.

Voor de volledige tekst van de meerjarenbegroting verwijzen wij naar het document [Meerjarenbegroting](#) op onze website.

Vangnetregeling voor bovengemiddelde groei vso

Samenwerkingsverbanden moeten vanwege de vereenvoudiging voor bekostiging van primair onderwijs een vangnetbepaling voor aanvullende bekostiging in hun ondersteuningsplan opnemen. Deze vangnetbepaling is er voor scholen voor gespecialiseerd onderwijs (go-scholen) die te maken krijgen met een meer dan gemiddelde toename in het aantal leerlingen na 1 februari. Een werkgroep (bestaande uit: PO-Raad, de VO-raad, de Sectorraad GO, het Netwerk LPO en de Sectorraad samenwerkingsverband vo) heeft op initiatief van het Steunpunt Passend Onderwijs een handreiking voor de vangnetbepaling opgesteld. Ons samenwerkingsverband heeft ervoor gekozen om uit te gaan van deze handreiking als beleid binnen het samenwerkingsverband.

Bijlage 1

Opbrengsten speerpunten Ondersteuningsplanperiode 2020-2025

In de periode 2020-2025 hebben we aan 4 speerpunten gewerkt waarlangs we het passend onderwijs aan de leerlingen binnen ons samenwerkingsverband wilden versterken.

Speerpunt 1: Versterken van de samenwerking binnen ons netwerk

Evaluatie 2020-2024

We hebben stappen gezet om ons als lerend netwerk te ontwikkelen. De nulmeting in 2021 en de herhaalmeting in 2023 laten zien dat de basis aanwezig is: een gedeelde visie en duidelijke randvoorwaarden. Toch benutten we het netwerk onvoldoende. Expertise-uitwisseling en actieve samenwerking komen niet goed van de grond, vaak door tijdgebrek, interne prioriteiten en een diffuus eigenaarschap. Contacten zijn goed, maar samenwerking is afhankelijk van specifieke personen en beperkt zich vaak tot afzonderlijke groepen (vo- en vso-scholen). Bijeenkomsten worden gewaardeerd, vooral collegiale visitaties en themabijeenkomsten, maar de brede gedragenheid ontbreekt.

Conclusie en vooruitblik

De fundering is gelegd, maar de echte meerwaarde van een lerend netwerk realiseren we nog niet. Om dit speerpunt in de volgende ondersteuningsplanperiode te versterken, moeten we eigenaarschap en structurele samenwerking beter borgen, met concrete doelen en gedeeld eigenaarschap.

Speerpunt 2: Richting een integratieve ondersteuningsstructuur

Evaluatie 2020-2024

De bestaande symbiosesamenwerkingen zijn succesvol voortgezet, en er zijn nieuwe samenwerkingen ontstaan, zoals die van Guido Arnhem en VSO Mariëndaal. We hebben onze visie op inclusief onderwijs aangescherpt en door de regio-analyses inzicht verkregen in leerlingstromen en aanknopingspunten voor verdere ontwikkeling. De focus op regionale samenwerking heeft geleid tot sterkere regie en eigenaarschap in subregio's. Dit biedt een solide basis voor de toekomst.

Conclusie en vooruitblik

We hebben goede stappen gezet richting inclusiever onderwijs, met behoud van eigen identiteit en expertise van het VSO. Verdere versterking van de regionale aanpak en regie blijft essentieel voor de doorontwikkeling van inclusief onderwijs in de komende jaren.

Speerpunt 3: Intensiveren van de samenwerking met ketenpartners

Evaluatie 2020-2024

Samenwerking met ketenpartners heeft een stevige impuls gekregen. De verzuimcoaches en onderwijszorgarrangementen zoals Grip hebben bewezen effectief te zijn. Het Leercentrum Playing for Success draagt succesvol bij aan het terugdringen van verzuim. Hoewel de samenwerking met gemeenten is verbeterd, blijven er uitdagingen in de bestuurlijke afstemming en het aanpakken van grijze gebieden in verantwoordelijkheid tussen onderwijs en

zorg. De samenwerking met het primair onderwijs vraagt om intensivering, vooral voor een vloeiende overgang en betere zichtbaarheid van toekomstige leerlingstromen.

Conclusie en vooruitblik

De samenwerking met ketenpartners is verbeterd, maar om leerlingen optimaal te ondersteunen, zijn betere afstemming en structurele samenwerking met primair onderwijs en gemeenten nodig. Dit wordt een belangrijk aandachtspunt in de volgende planperiode.

Speerpunt 4: In control zijn

Evaluatie 2020-2024

Op het gebied van kwaliteitszorg en financiële controle hebben we belangrijke stappen gezet. De P&C-cyclus is verbeterd, en we hebben zicht op onze financiële en inhoudelijke prestaties. Toch blijft monitoring van resultaten en doelmatigheid een aandachtspunt. We moeten scherper sturen op opbrengsten en verantwoording.

Terugblik op het verlengingsjaar 2024-2025

In februari is een koerswijziging ingezet, met als resultaat een addendum op het ondersteuningsplan en een transitie naar een onafhankelijk toezichtsmodel. Het daaropvolgende plan van aanpak (april 2023) combineerde externe expertise en interne initiatieven. Data zijn beter ontsloten, de PO-VO-procedure is aangepast, en nieuwe symbioselocaties zijn opgestart. De inspectie heeft onze aanpak positief beoordeeld, wat vertrouwen geeft in de gekozen richting.

Conclusie en vooruitblik

We hebben meer grip gekregen op processen en resultaten, maar moeten in de komende periode de focus leggen op betere monitoring en doelmatige inzet van middelen.

Algemene conclusie

We hebben belangrijke fundamenten gelegd op alle vier de speerpunten, maar de komende planperiode zal in het teken staan van verdere verdieping en borging. Vooral op het gebied van netwerkvorming, bestuurlijke afstemming en monitoring is nog veel winst te behalen. Samenwerking, zowel intern als met externe partners, blijft de sleutel om passend onderwijs naar een hoger niveau te tillen.

Bijlage 2

Omschrijving van de basis- en extra ondersteuning

1. Basiskwaliteit als fundament

De basiskwaliteit vormt het fundament van het onderwijs en is gericht op het waarborgen van een minimumniveau van onderwijskwaliteit. Hierbij wordt voldaan aan de wettelijke eisen zoals vastgelegd in het onderzoekskader van de Inspectie (2024). De basiskwaliteit omvat indicatoren op het gebied van onderwijsproces (OP), veiligheid en schoolklimaat (VS), onderwijsresultaten (OR) en sturen, kwaliteit en ambitie (SKA).

Te denken valt aan:

- Leerlingen worden voorbereid op een passende vervolgplek, met voldoende tijd om het onderwijsprogramma eigen te maken.
- De school vormt een veilige omgeving voor leerlingen, die bijdraagt aan het ontwikkelen van sociale en maatschappelijke competenties.
- Er is een gedragen visie op goed onderwijs, met bijpassende ambities en doelen. De kwaliteit wordt gewaarborgd door het schoolbeleid planmatig te evalueren en bij te stellen.
- De school behaalt met haar leerlingen leerresultaten, sociale en maatschappelijke competenties die ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde norm. Daarbij is het pedagogisch-didactisch handelen van de leraren is afgestemd op hoe leerlingen zich ontwikkelen.

Het samenwerkingsverband verwacht van iedere school dat deze voldoet aan de basiskwaliteit zoals door inspectie wordt getoetst. Voor een uitgebreide toelichting waar scholen specifiek aan moeten voldoen op basis van het waarderingskader en de bijbehorende wettelijke vereisten, wordt verwezen naar: het onderzoekskader voor het toezicht op VO.

2. Basisondersteuning

Boven op die basiskwaliteit maakt ieder samenwerkingsverband afspraken over de onderwijszorg die een school aan alle leerlingen moet kunnen bieden. Dit noemen we basisondersteuning. Door dit binnen het samenwerkingsverband vast te leggen, ontstaat er duidelijkheid voor leerlingen, ouders en scholen over wat er verwacht mag worden. Daarnaast voorkomt het regionale verschillen in het niveau van de basisondersteuning. In wat onze scholen moeten bieden vanuit de basisondersteuning, is 'het advies landelijke norm voor basisondersteuning' (november 2024) het uitgangspunt.

De basisondersteuning omvat daarmee:

Beleid en randvoorwaarden

- Het schoolbestuur heeft een sociaal veiligheidsplan voor alle vestigingen, dat pesten tegengaat en zorgt voor sociale, fysieke en mentale veiligheid van de leerlingen. De school handelt hiernaar (*deze is ook terug te vinden in de basiskwaliteit*).
- Het schoolbestuur met alle vestigingen heeft beleid geformuleerd over medisch handelen en medicijnverstrekking. Dit beleid gaat ten minste over wat er gedaan wordt op het gebied van

het bewaren en toedienen van medicijnen en het uitvoeren van medische handelingen (zowel niet-BIG als BIG). De school handelt hiernaar.

- Het schoolbestuur met alle vestigingen heeft beleid dat gericht is op gelijkwaardige en tijdige samenwerking met ouders en leerlingen. De school handelt hiernaar.

Kennis, vaardigheden en deskundigheid

- De school beschikt over voldoende opgeleid personeel en biedt hun de mogelijkheid om hun kennis en vaardigheden uit te breiden of beschikt over de mogelijkheid om de personele bezetting uit te breiden, zodat de benodigde basisondersteuning aan leerlingen geboden kan worden.

- De school heeft kennis over de vaardigheden die nodig zijn om te leren en over de manier waarop deze vaardigheden zich ontwikkelen bij leerlingen. De school kan deze bij de leerling herkennen.

- De school heeft kennis over de meest voorkomende leer- en ontwikkelingsbehoeften die relevant zijn voor hun schoolpopulatie en handelt hiernaar.

- De school wisselt kennis en expertise uit met relevante experts en andere scholen over de uitvoering en organisatie van de basisondersteuning.

Ondersteuning

- De school hanteert de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling (*deze is ook terug te vinden in de basiskwaliteit*).

- De school beschrijft de interne en externe ondersteuningsstructuur op een duidelijke manier voor het team en voor leerlingen en ouders, en legt deze vast in het ondersteuningsaanbod in de schoolgids.

- De school beschrijft bij het ondersteuningsaanbod in de schoolgids hoe de basisondersteuning op school eruitziet en wie deze uitvoert aansluitend bij de schoolpopulatie.

- De school realiseert in de klas en op de school een veilige, voorspelbare en overzichtelijke leeromgeving waarbij sprake is van adequaat klassenmanagement.

- De school bevordert lees- en spellingvaardigheid bij alle leerlingen.

- De school bevordert de sociale en emotionele ontwikkeling en de positieve identiteitsontwikkeling van alle leerlingen.

- De school stimuleert het taak- en werkgedrag (denk aan motivatie en leren om te leren) van leerlingen.

- Na schriftelijke aanmelding door ouders brengt de school de ondersteuningsbehoeften van de leerling in kaart en organiseert zelf passend aanbod in afstemming met de ouders en leerling.

- De school volgt, analyseert en evalueert systematisch de ontwikkeling van leerlingen, klassen en de school. Ouders worden hierover geïnformeerd. De informatie wordt gebruikt om het onderwijs- en ondersteuningsaanbod in te vullen en aan te passen (*deze is ook terug te vinden in de basiskwaliteit*).

- De school signaleert in teamverband en in afstemming met ouders en leerlingen zo vroeg mogelijk de benodigde ondersteuning en past deze daarop aan.

- De school stemt de ondersteuning op planmatige wijze af op de ontwikkeling en specifieke ondersteuningsbehoeften van de leerling en monitort deze. Hierbij wordt naar de leerling als geheel gekeken. Ouders worden hierover geïnformeerd.

- De school past het ondersteuningsaanbod op groeps- en klasniveau aan, met aandacht voor de individuele ondersteuningsbehoefte van leerlingen.

- De school betreft leerlingen actief bij de vormgeving van hun eigen ondersteuning, passend bij de ontwikkelingsfase. Als de leerling dat wenst, kan hier ook iemand (bijvoorbeeld een ouder) bij ondersteunen. Als de leerling niet in staat is om hierbij betrokken te worden, nemen de ouders deze rol over.
- Ouders en leerlingen kunnen met vragen over ondersteuning terecht bij de school en bij het ouder- en jeugdsteunpunt van het Samenwerkingsverband. De school informeert ouders en leerlingen over het steunpunt op een manier die past bij de ouderpopulatie. Bij de doorstroom naar een andere school draagt de school relevante leerlingen begeleidingsgegevens over volgens de richtlijnen in het onderwijskundig rapport (conform relevante artikelen in de WPO, WEC, WVO en het Besluit uitwisseling leer- en begeleidingsgegevens).
- De school kan samenwerken met het samenwerkingsverband, gespecialiseerd onderwijs, de jeugdhulpverlening, jeugdgezondheidszorg, schoolmaatschappelijk werk en andere organisaties.

In de landelijke norm voor basisondersteuning zijn drie ondersteuningsgebieden verder uitgewerkt. Het gaat om lees- en spellingsproblemen en dyslexie, (hoog)begaafdheid en taak- en werkgedrag.

Voor een uitgebreidere toelichting op de landelijke norm voor basisondersteuning, inclusief de drie ondersteuningsgebieden, en wat daaronder valt, wordt verwezen naar: [Advies-landelijke-norm-voor-basisondersteuning-22-november-2024.pdf](#)

Wat valt niet onder basisondersteuning?

Ook dit staat omschreven in de landelijke norm. In de kern gaat het om individuele, langdurige, psychische ondersteuning of behandeling, medische handelingen of faciliteiten zoals een leerjaar overslaan.

3. Aanvullende afspraken binnen ons SWV op de basisondersteuning

In aanvulling op de basiskwaliteit en het 'advies landelijke norm basisondersteuning' heeft SWV de Verbinding de volgende afspraken gemaakt die vallen onder de basisondersteuning die iedere school biedt:

Beleid en randvoorwaarden	• Onze scholen gebruiken het ontwikkelinstrument van SWV De Verbinding om planmatig en gericht aan de kwaliteit van de basis- en extra ondersteuning te werken. Zij bespreken het ontwikkelinstrument vanuit de gedachte van kwaliteitsverbetering samen met het bureau van het samenwerkingsverband. • Mede op basis van het ingevulde ontwikkelinstrument en het gesprek met het bureau van het samenwerkingsverband schrijven onze scholen jaarlijks een plan waarin staat omschreven hoe zij de basis- en extra ondersteuning vormgeven, evalueren, waarborgen en monitoren.
Kennis, vaardigheden en deskundigheid	• De school draagt zorg voor gedegen deskundigheidsbevordering onder medewerkers. Dit houdt o.a. in dat medewerkers elkaar vragen stellen, feedback geven, reflecteren en waar nodig het didactisch en pedagogisch handelen aanpassen. Nieuwe docenten worden gecoacht op relevante onderwerpen zoals

	tegemoet komen aan ondersteuningsbehoeften en klassenmanagement. De school heeft een multidisciplinair overleg georganiseerd (ZAT / MDO / intern zorgteam) dat voldoet aan de kwaliteitsafspraken multidisciplinair overleg.
Ondersteuning	- De school biedt (vanuit het ondersteuningsteam en eigen medewerkers en/of door inzet van externen) naast wat al beschreven is over leren en gedrag, preventieve en licht curatieve ondersteuning bij gezondheidsproblemen (o.a. slechtziendheid, slechthorendheid, rolstoelafhankelijkheid maar zelfredzaam, (fijne) motorische beperkingen, langdurige ziekte, middelen- en mediagebruik, genderproblematiek). - Iedere school heeft een ruimte waar leerlingen rustig kunnen werken of zich terug kunnen trekken.

4. Extra ondersteuning

Sommige leerlingen hebben meer ondersteuning nodig. Naast de basisondersteuning bieden scholen daarom extra ondersteuning. Hierbij gaat het om ondersteuning en intensievere aanpassingen voor individuele leerlingen of groepen met vergelijkbare ondersteuningsbehoeften. De aanvullende afspraken hierover, bovenop de basiskwaliteit, binnen SWV De Verbinding zijn:

Ondersteuning	- Eventuele ondersteuningsbehoeften op gedrag, leren en gezondheid worden in een <u>persoonlijk gesprek</u> door de overdragende partij toegelicht. - Iedere ingestroomde leerling uit het (basis)onderwijs die bovengemiddeld behoefte heeft aan ondersteuning om te wennen aan de school / het voortgezet onderwijs wordt ondersteuning geboden. Dit kan individueel of groepsgewijs georganiseerd worden. - Iedere school heeft een trajectvoorziening waar extra ondersteuning aan leerlingen kan worden geboden. Deze voorziening voldoet aan de kwaliteitseisen van het samenwerkingsverband.
----------------------	---

Bijlage 3

Kwaliteitseisen trajectvoorziening

Alle reguliere vo-scholen binnen SWV De Verbinding hebben een trajectklas of – voorziening binnen hun extra ondersteuning. Met een trajectklas of -voorziening kunnen scholen uitval voorkomen, re-integratie van thuiszitters bevorderen en leerlingen ondersteunen in de overstap van het voortgezet speciaal onderwijs naar het reguliere voortgezet onderwijs. Ook kan het voor leerlingen die vanuit het primair onderwijs starten in het voortgezet onderwijs ingezet worden voor extra ondersteuning.

Korte beschrijving

Een trajectvoorziening is een rustige plek in school waar medewerkers 1-op-1 of in kleine groepjes extra ondersteuning bieden. Het is bedoeld voor leerlingen die te maken hebben met gedrags-, autoriteits-, leer- of motivatieproblemen, of die (tijdelijk) minder belastbaar zijn door mentale of fysieke problemen. Uitgangspunt daarbij is: zo min mogelijk en alleen wanneer nodig, zodat de leerling verbonden blijft met de reguliere klas.

Kwaliteitseisen

- De trajectvoorziening is vijf dagen per week tijdens schooltijden geopend voor leerlingen en altijd bemand door tenminste één medewerker.
- Er wordt nauw samengewerkt met onder meer de mentor van de leerling en de ondersteuningscoördinator.
- De medewerkers van de trajectvoorziening informeren docenten/mentoren over de voortgang van de begeleiding van de leerling in de trajectvoorziening.
- Andersom kunnen docenten terecht bij de medewerkers van de trajectvoorziening voor individuele hulpvragen t.a.v. de begeleiding van de leerling binnen de reguliere klas.
- Afspraken over de visie, beoogde doelen, rollen en taken, het proces en de evaluatie zijn vastgelegd in het schoolplan.
- Medewerkers in trajectvoorzieningen hebben een relevante opleiding. Indien de school gebruik maakt van onderwijsassistenten of stagiaires voor de ondersteuning van leerlingen binnen de trajectklas/-voorziening, gebeurt dit altijd onder supervisie van een minimaal hbo-gekwalficeerde medewerker.
- De inrichting van de ruimte is prikkelarm.
- Voor iedere leerling die deelneemt aan een trajectvoorziening is een OPP opgesteld. Op basis daarvan wordt duidelijk naar leerlingen, docenten en ouders gecommuniceerd over het doel, de inzet, de tijdsduur en de verwachtingen van de trajectvoorziening. Evaluaties van de inzet van de trajectklas of -voorziening verlopen conform de OPP-cyclus.

Bijlage 4

Arrangementsbeschrijving symbioselocatie

Beschrijving VO-intensief: structuurklas

Bij het inrichten van bovenschoolse arrangementen is binnen SWV De Verbinding het volgende van belang:

1. Intensievere ondersteuning van leerlingen in het regulier vo, bovenop de basis- en extra ondersteuning die reguliere scholen bieden.
2. Voor verschillende schoolsoorten.
3. Doorstroom vso-vo bevorderen.
4. Regulier diploma of toewerken naar een plek op de arbeidsmarkt.
5. Samenwerking regulier – speciaal onderwijs.
6. Deelname van de leerling heeft een tijdelijk karakter.
7. Zo thuisnabij mogelijk.
8. Voor leerlingen van of aangemeld bij scholen aangesloten bij SWV De Verbinding.

Op een aantal scholen binnen SWV De Verbinding zijn/worden, aanvullend op de basis- en extra ondersteuning die alle reguliere scholen bieden, structuurklassen ingericht. De arrangementsbeschrijving hiervan is als volgt:

Doelgroep structuurklas

Reguliere VO-leerlingen die intensieve ondersteuning nodig hebben en wat betreft ondersteuningsvraag in aanmerking kunnen komen voor een TLV-VSO.

Doelstelling structuurklas

- Inclusie in plaats van segregatie;
- Voorkomen TLV-VSO;
- in een reguliere vo-setting een vo-diploma halen;
- schooluitval en doorstroom naar vso voorkomen;
- meer thuisnabij passend onderwijs;
- overdragen kennis vanuit het VSO naar ondersteuningsteam en de reguliere docenten van de VO-school.

We streven er voor deze leerlingen naar dat:

- 95% van de leerlingen die gebruik maken van deze vorm van ondersteuning een regulier vo-diploma haalt.
- 95% van de leerlingen die gebruik maken van deze vorm van ondersteuning onvertraagd doorstroomt (kan door gespreid examen).
- Maximaal 5% van de leerlingen vroegtijdig de school verlaat.
- De leerlingen een PTA volgen.

Toelatingscriteria structuurklas

- De leerling heeft een OPP
- De leerling heeft de ambitie en potentie om een vo-diploma te halen.
- De ouders zijn actief bereid om hieraan mee te werken
- De ondersteuningsvraag van de leerling zou een TLV-VSO rechtvaardigen.
- Het (sociale) gedrag van de leerling is geen belemmering voor het onderwijs aan andere leerlingen in de reguliere school.

Toelatingsprocedure structuurklas

Leerlingen kunnen op verschillende manieren bij het arrangement komen:

- Een doorverwijzing vanuit het bureau van het SWV
- directe aanmelding bij de school

- c) doorverwijzing van een VO-school
- d) doorverwijzing van een VSO-school

Bij de toelating wordt zorgvuldig afgewogen of de school cq het arrangement kan voorzien in de ondersteuningsbehoeften van de leerling. De adviescommissie symbiose adviseert over de benodigde ondersteuning en de setting waarin dit het best geboden kan worden.

De school heeft zorgplicht; wat leidt tot inschrijving of begeleiding van leerling en ouders als de school van aanmelding de ondersteuning niet kan bieden. De school begeleidt leerling en ouders in dat geval naar een andere school die meer passend onderwijs kan bieden.

Het bureau van het samenwerkingsverband kent, op aanvraag van de school, plaatsing van de leerling in de symbioseklas toe. De schoolleiding neemt het besluit over toelating.

Specifiek ondersteuningsaanbod

Het gespecialiseerd aanbod van het vso is verweven in de ondersteuningsstructuur van de reguliere school, met kleinere klassen en zeer intensieve ondersteuning in de klas. Dit betekent:

- De leerlingen integreren vanuit een vaste basis (de structuurklas) zoveel mogelijk in de reguliere lessen;
- De structuurklasdocent is het vaste aanspreekpunt voor leerlingen, ouders en docenten;
- De structuurklasdocent is bevoegd voor het verzorgen van de algemene vakken en ondersteunt de leerlingen bij de praktijkvakken die zij samen met de reguliere leerlingen volgen.
- Extra inzet pedagogisch medewerkers / stagiaires voor het wennen aan en meedraaien in reguliere klassen.
- Pedagogisch is er een toegesneden programma, ofwel in klassenstructuur of gedragsregels
- Aan een structuurklas is een onderwijsassistent en/of stagiaire gekoppeld die gedurende de dag aanwezig is voor extra aanvullende begeleiding van de leerlingen. Hierdoor is er duo-mentoraat.
- Leerlingen worden naast theorievakken ook uitgedaagd in praktische vaardigheden, talenten
- Er wordt samengewerkt met diverse externe organisaties zoals jeugdhulpverlening, jeugdgezondheidszorg, Veilig Thuis, sociale wijkteams, jeugdhulpaanbieders, etc.

Professionaliteit medewerkers structuurklas

Bij vaste medewerkers:

- De structuurklasdocent heeft scholing gevolgd op het bieden van ondersteuning aan de meest voorkomende ondersteuningsbehoeften van de doelgroep.
- De structuurklasdocent en onderwijsassistent beschikken over sterke pedagogisch-didactische vaardigheden.
- Het gespecialiseerd onderwijs brengt haar expertise mee de school in en kan deze vertalen naar de reguliere onderwijssetting.
- Stimulering van kennisdeling in interprofessioneel overleg (multidisciplinair team, ZAT)

Bij flexibel inzetbare professionals:

Vakleerkrachten en onderwijsassistenten vanuit de reguliere VO-school hebben, voordat ze onderwijs gaan bieden aan de doelgroep, voldoende kennis en vaardigheden opgedaan ten aanzien van de ondersteuningsvragen van deze leerlingen.

Inrichtingseisen

Gemiddeld 12 tot 16 leerlingen in een vast lokaal/ ruimte (thuisbasis).

Leerlingen hebben de mogelijkheid om via een aparte ingang naar binnen te komen.

Financiën

Een school die een arrangement vo-intensief 'symbioseklas' uitvoert wordt financieel ondersteund door het samenwerkingsverband, op basis van de volgende uitgangspunten:

- Redelijk
- Doelgericht
- Flexibel

- Overdraagbaar
- Transparant
- Uitvoerbaar
- Navolgbaar

Rol van ouders en leerlingen

Ouders

- Intake, inschrijving, voortgangsgesprekken en toelating: Gesprek met de ouders
- Ouderbetrokkenheid: Ouders kunnen deelnemen aan MR of OPR.
- Ouderondersteuning: Ouders worden gestimuleerd hun kind thuis educatief te stimuleren. Bij opvoedingsonzekerheid kan met ouders een aanvullend gesprek worden gevoerd over de thuissituatie met de mentor. Bij complexe situaties zet de school zijn externe netwerk in.

Leerling

- Is betrokken bij het opstellen van het OPP
- Neemt deel aan voortgangsgesprekken
- Wordt actief bevraagd op zijn of haar mening over het onderwijs en de begeleiding die hij/zij ontvangt

Monitoring en evaluatie

Op leerlingniveau:

- Voor iedere leerling wordt een OPP opgesteld.
- De leerlingen kunnen ook tijdelijk in de structuurklas verblijven. Daarom wordt iedere leerling iedere zes weken integraal besproken. Het stoppen van deelname aan de structuurklas is daarbij ook steeds een besprekspunt.

Op niveau samenwerkingsverband:

- De reguliere school legt jaarlijks inhoudelijke en financiële verantwoording af aan het bestuur van het samenwerkingsverband en bespreekt daarbij de balans tussen draaglast en de draagkracht van de school.
- Het bureau van het samenwerkingsverband verzorgt jaarlijks een bestuurlijke monitoring van de bovenschoolse arrangementen over het voorgaande jaar.

Bijlage 5

Goed georganiseerd passend onderwijs regio Arnhem en De Liemers

Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs V(S)O 25.06

Net als in andere regio's hebben de scholen rond Arnhem en De Liemers zich verbonden in een samenwerkingsverband voor passend onderwijs. Dat is een wettelijke verplichting. Maar het is ook een bewuste keuze. Samen lukt het beter dan alleen om ieder kind een kans op optimale ontwikkeling te geven, in een omgeving die het beste bij hem of haar past.

De leerkrachten, de teams op de scholen en ondersteuningscoördinatoren zijn er als eerste bij om te signaleren wat een goede, passende onderwijsplek is voor een kind. En zij zijn ook in eerste in staat en verantwoordelijk om daar een bijdrage aan te leveren en initiatief in te nemen. Maar het kan gebeuren dat kinderen meer nodig hebben dan wat er op hun school te bieden is. Dat leerkrachten en ondersteuningscoördinatoren meer nodig hebben dan wat er op hun school te bieden is. Daar ligt een verantwoordelijkheid voor het betreffende schoolbestuur en voor de gezamenlijke schoolbesturen. Om collectief dingen mogelijk te maken die een afzonderlijke school(locatie) niet kan waarmaken.

De schoolbesturen hebben dit uitgangspunt recent opnieuw bevestigd, nadat de samenwerking langere tijd niet heeft voldaan aan dit ideaal. Vanuit dit uitgangspunt kunnen alle betrokkenen weer een goede rol (gaan) innemen: door vanuit al aanwezige expertise, elkaar verder te helpen. Zo kan het bureau van het samenwerkingsverband een regierol en op sommige onderwerpen een expertise rol innemen. Zo weten leerkrachten en intern begeleiders wat er van hen verwacht wordt en welk netwerk er voor hen beschikbaar is. En zo weten ouders wie op welk moment betrokken is bij de vormgeving van de extra ondersteuning voor hun kind, waardoor zij ook beter betrokken kunnen blijven bij de keuzes die daarin worden gemaakt. Deze uitgangspunten kunnen alleen door personen in praktijk worden gebracht en de schoolbesturen nemen het op zich om alle betrokkenen te stimuleren om hun rol in deze gezamenlijke opdracht te vervullen.

Naast de bijdrage die een goede rolverdeling en samenwerking kan hebben op de inhoud van het onderwijs, draagt deze manier van werken ook bij aan de beheersbaarheid van uitgaven aan extra ondersteuningsvoorzieningen. Betrokkenen hoeven immers minder vaak zelf het wiel uit te vinden, er ontstaat (tot op zekere hoogte) ruimte voor specialisatie in ondersteuningsvoorzieningen en het onderwijs kan sneller passend worden gemaakt voor de kinderen die dat nodig hebben. Op die manier komt de regio het meest in de buurt bij het wettelijke streven van een dekkend netwerk aan ondersteuningsvoorzieningen én kan dat op een doelmatige wijze gebeuren. Schoolbesturen, locatiedirecteuren en het bureau van het samenwerkingsverband spreken elkaar aan op gemaakte financiële en inhoudelijke afspraken en uitgangspunten.

Om dit te bereiken, gaan wij er van uit dat alle betrokkenen bekend zijn met hun wettelijke taken, daar ook invulling aan geven en de toepasselijke besluitvormingsprocedures zorgvuldig doorlopen. Daarmee bedoelen wij dat scholen en schoolbesturen zich bewust zijn van hun zorgplicht, de omvang daarvan en dat daar ook op zorgvuldige invulling aan wordt gegeven. Vragen kunnen altijd ontstaan en die lossen we samen op. Daarom wordt vanuit het bureau van het samenwerkingsverband gestimuleerd dat ondersteuningscoördinatoren, directeuren respectievelijk bestuurders elkaar op de juiste momenten en over de juiste onderwerpen weten te vinden. Deze vorm van netwerkvorming wordt als belangrijke pijler voor de regionale samenwerking gezien.

Van scholen wordt verwacht dat zij met aandacht werken aan het eigen ondersteuningsprofiel en dat deze rekening houdt met het regionale aanbod van ondersteuningsvoorzieningen. Schoolbesturen en het bureau van het samenwerkingsverband zien daar actief op toe en gaan daarover het gesprek aan, met elkaar en met de schoolleiders. Schoolbesturen investeren in de toereikende professionalisering en toerusting van directieleden, leerkrachten en ander personeel dat betrokken is bij de vormgeving van passend onderwijs aan leerlingen. Dit betekent dat medewerkers zich zowel inhoudelijk als in middelen toegerust voelen om leerlingen een passende onderwijsplek in het regulier onderwijs aan te bieden. Ouders worden betrokken bij het (passend) onderwijs aan hun kind en met hen wordt waar nodig overleg wordt gevoerd. Zoveel mogelijk op een moment waarin zij bij overwegingen en keuzes worden betrokken, waardoor zij zo min mogelijk voor verrassingen worden gesteld. Het bureau van het samenwerkingsverband faciliteert de vorming van een gedragen regionale visie op passend onderwijs en zorgt ervoor dat deze ook bij de tijd blijft. Daarover voert het bureau van het samenwerkingsverband overleg met de aangesloten scholen, gemeenten en zorgpartners, ten behoeve van een gedragen ondersteuningsplan.

Formeel en informeel overleg hoort bij onze samenwerking. Gebaseerd op de wil om elkaar als onderwijsprofessionals en onderwijsorganisaties te versterken, te ondersteunen en waar nodig te ontlasten. Ieder vanuit de eigen professionele rol en betrokkenheid. Zo kunnen we in verbinding met elkaar het doel van passend onderwijs benaderen: leerlingen de kans geven om zich optimaal te ontwikkelen, in een omgeving die het beste bij hen past.

Schematische weergave betrokkenen

Bijlage 6

Doorzettingsmacht

Wat doen we als het niet lukt een passend aanbod te vinden?

De overheid vraagt samenwerkingsverbanden hiervoor een ‘doorzettingsmacht’ te organiseren. Onder doorzettingsmacht verstaat de Inspectie: het ingrijpen of nemen van besluiten bij impasses in besluitvormingsprocessen die gericht zijn op het realiseren van een onderwijsplek voor een leerling.

Doorzettingsmacht kan op verschillende manieren worden ingevuld en kan bij verschillende personen of groep van personen zijn belegd. Kern is dat er sluitende afspraken zijn gemaakt om bij ingewikkelde en/of vastgelopen casuïstiek uiteindelijk af te kunnen dwingen dat er een passend aanbod van onderwijs en/of zorg beschikbaar is.

Er doen zich nauwelijks casussen voor waarbij doorzettingsmacht nodig is. Scholen en besturen slagen er – samen met ouders en betrokken partners – in om voor vrijwel alle kinderen een passende onderwijsplek te bieden of te organiseren. De mogelijkheden voor het inzetten van maatwerktrajecten dragen daaraan bij. Dit betekent niet dat zich geen situaties kunnen voordoen; daarop willen we voorbereid zijn. Realiserende dat het om uitzonderingen en een ‘uiterst redmiddel’ gaat.

Bestaande mogelijkheden en afspraken

1. Het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet is belegd bij leerplichtambtenaren.
2. Bij ernstige zorgen over de veiligheid van het kind en/of vermoedens van kindermishandeling volgen betrokken partijen en stappenplan van de Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling en wordt altijd de veiligheidsketen betrokken, in eerste instantie via Veilig Thuis.
3. De (wettelijk verplichte) Jeugdbeschermingstafel is bedoeld voor casuïstiek met een grote urgentie, waarbij justitie is betrokken en waarbij (vaak) de veiligheid van het kind in geding is.
4. In het Samenwerkingsconvenant ‘Aansluiting onderwijs, jeugdhulp, jeugdgezondheidszorg’ is uitgewerkt hoe we met gemeenten en uitvoerende partijen onze ketensamenwerking vormgeven. Hierin is opgenomen dat alle ketenpartners de mogelijkheid tot opschaling bij complexe casuïstiek binnen de eigen organisaties nader vormgeven.

Onze aanvullende afspraken

1. Ouders en school(bestuur) zijn en blijven primair verantwoordelijk voor het onderwijs aan het kind. Betrokken partijen zorgen voor een bestuurlijke interventie bij zeer ingewikkelde en/of vastgelopen casuïstiek, waarbij opschaling vereist is. Te denken valt aan:
 - a) (zeer) complexe onderwijsondersteunings- of zorgbehoefte;
 - b) onvoldoende mogelijkheden voor het bieden van een passende onderwijsplek en/of zorg;
 - c) een aanhoudend verschil van inzicht (bijvoorbeeld over de plaatsing, het ondersteuningsaanbod of over wie verantwoordelijk is voor de zorg op school);
 - d) verstoorde relaties;
 - e) of een combinatie van bovenstaande.

2. Concreet komen de (eind)verantwoordelijken, of gemandateerd vertegenwoordigers, van de betrokken partijen bijeen voor een actietafeloverleg. Zij hebben de opdracht om binnen 10 werkdagen tot een passende oplossing te komen waaraan alle betrokkenen zich committeren. Ook wordt er een casusregisseur aangesteld (mocht dit nog niet zijn gebeurd).
3. De (reeds of nieuw) aangestelde casusregisseur bewaakt de voortgang van de gemaakte afspraken.
4. Indien niet binnen 10 werkdagen tot een passende oplossing is gekomen, heeft de directeur-bestuurder van het samenwerkingsverband het mandaat een onderwijsplek toe te wijzen.
5. Na elke bestuurlijke interventie vindt met betrokkenen een evaluatie op casus- en procesniveau plaats, met als doel ervan te leren. Op basis van opgedane ervaringen stellen we de gemaakte afspraken waar nodig bij.
6. Het bureau van samenwerkingsverband De Verbinding draagt op verzoek van ouders of school(bestuur) zorg voor de ondersteuning op procesniveau. Ondersteuning op casusniveau kan worden geboden door onafhankelijke, door de overheid aangestelde, Onderwijsconsulenten. Aanblijvende verschillen van inzicht kunnen worden voorgelegd aan de Geschillencommissie Passend Onderwijs.

Bijlage 7

Meerjarenbegroting SWV De Verbinding 2025-2029

Meerjarenbegroting	2023 (JR)	2024 (B)	2024 (P)	2025	2026	2027	2028
Baten							
rijksbijdragen	33.047.259	33.945.717	34.963.139	35.300.347	34.547.582	33.857.115	33.350.080
bijdrage schoolbesturen	0	1.058.714	605.525	2.654.718	3.150.807	3.469.390	3.470.842
korting lumpsum DUO (va 2025)				223.698	1.390.081	1.054.827	28.814
baten programma's	387.494	672.460	672.460	635.267	324.940	324.940	324.940
Totale baten	33.434.753	35.676.891	36.241.124	38.814.030	39.413.411	38.706.272	37.174.676
Lasten							
Programma 1 - Basisondersteuning							
Programma 1a - Basisondersteuning in het vo	0	0	0	0	0	0	0
Programma 1b - Basisondersteuning in het praktijkonderwijs	3.269.996	3.565.996	3.563.020	3.804.424	3.745.165	3.668.129	3.614.796
Programma 2 - Extra ondersteuning in de school							
Programma 2a - Extra ondersteuning regulier	1.936.513	1.231.548	1.254.808	2.039.900	1.996.400	1.956.500	1.927.200
Programma 2b - Extra ondersteuning vmbo	10.262.891	11.489.520	11.723.397	12.054.435	11.797.379	11.561.597	11.388.454
Programma 2c - Extra ondersteuning op maat	254.723	250.000	250.000	250.000	250.000	250.000	250.000
Programma 2d - Symbioselocaties	250.000	125.000	125.000	581.250	900.000	1.200.000	1.200.000
Programma 3 - Extra ondersteuning bovenschools	977.650	766.240	766.240	607.590	537.590	537.590	537.590
Programma 4 - Voortgezet speciaal onderwijs	15.834.317	16.408.792	16.558.694	17.704.448	18.645.051	17.990.631	16.714.812
Programma 5 - Onderwijsloket	552.169	743.200	743.200	752.200	752.200	752.200	752.200
Programma 6 - Ontwikkeling en innovatie	496.129	673.353	763.571	640.327	150.000	150.000	150.000
Programma 7 - Bestuur, toezicht en bedrijfsvoering	557.850	536.500	536.500	639.625	639.625	639.625	639.625
Totale lasten	34.392.238	35.790.150	36.284.430	39.074.199	39.413.411	38.706.272	37.174.676
Resultaat	-957.485	-113.258	-43.307	-260.169	0	0	0

Voor duiding van de hierboven gepresenteerde cijfers leest u de volledige tekst van de meerjarenbegroting in het document [Meerjarenbegroting](#) op onze website.

Bijlage 8

Lijst van afkortingen en begrippen

Afkorting / term	Betekenis
Cluster 1	Instantie die onderwijs realiseert voor visueel gehandicapte kinderen en visueel gehandicapte kinderen met een meervoudige beperking.
Cluster 2	Instantie die onderwijs realiseert voor dove en slechthorende kinderen en kinderen met ernstige spraakmoeilijkheden, mogelijkserwijs in combinatie met een andere beperking.
Grip	Onderwijszorgarrangement voor leerlingen complexe problematiek en langdurig schoolverzuim
Leercentrum	Voorziening voor leerlingen met schoolverzuim
LWOO	Leerwegondersteuning
MDO	Multidisciplinair overleg
MBO	Middelbaar Beroepsonderwijs
MR	Medezeggenschapsraad personeel bureau samenwerkingsverband
OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen
OOGO	Op Overeenstemming Gericht Overleg
OPP	Ontwikkelingsperspectiefplan
OPR	Ondersteuningsplanraad
OPUS	Voorziening voor hoogbegaafde leerlingen
PO	Primair Onderwijs (regulier basisonderwijs, speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs)
SO	Speciaal onderwijs
SBO	Speciaal basisonderwijs
SWV	Samenwerkingsverband
Symbiose	Samenwerking tussen regulier en gespecialiseerd onderwijs op een reguliere school
TLV-pro	Toelaatbaarheidsverklaring voor praktijkonderwijs
TLV-VSO	Toelaatbaarheidsverklaring voor gespecialiseerd voortgezet onderwijs
VO	Regulier voortgezet onderwijs
VSO	Gespecialiseerd voortgezet onderwijs
VO 25.06	Door Ministerie toegekend regionummer van het Samenwerkingsverband in de regio Nijmegen.
VSV	Voortijdig Schoolverlaten